

Debesuota, diena 80°, naktį 60°
Saulė tėja 6:09, leidžiasi 7:06

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, rugpjūčio-August 26 d., 1974 m.

Kaina 15c

201

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

GRAIKIJA PRIĖMĖ KREMLIAUS PASIŪLYMA

"BRANGIAUSIAS ŽODIS — LAISVĖ"

Drąsi Šarūno Žukausko kalba teisme

Vilniaus Aukščiausiasis Teismas 1974 m. nuo vasario 18 iki kovo 5 uždame posėdyje nagrinėjo S. Žukausko, A. Sakalausko, gyd. I. Rudačio, V. Povilionio ir A. Mackevičiaus bylą. Jie visi buvo kaltinami 68 baudžiamojo kodekso straipsniu. Jie visi buvo nubauti įvairiomis bausmėmis (apie tai žiūrėk Eltos Nr. 30).

S. Žukauskas, gimęs 1950 m., Kauno Medicinos Instituto IV kurso studentas, komjaunuolis, nebologai mokąs anglų, prancūzų ir vokiečių kalbas, nuteistas 6 metams griežto režimo lageriu, konfiskuojant turtą. S. Žukauskas prisipažino vadovavęs organizacijai, kurios tikslas buvęs šviestis, rinkti literatūrą. Jis norėjęs veikti tik tarybinio teisėtumo normose, tačiau manęs, jog reikia taisyti valdžios padarytas klaidas. "Juk iš tiesų mūsų tautai padaryta didžiulė skriauda — išvežta 36,000 lietuvių", — kalbėjo Žukauskas. Jis prisipažino platines literatūrą, kuri, jo nuomone, esanti ne antitarybinė, pvz., "S. Kudirkos teismo procesas". Kriminalinius nusikaltimus neigė — religinių liaudies dirbinių jis nevogęs. Dėl rašomųjų mašinelių Žukauskas sakėsi buvęs įsitikinęs, kad jos nurašytos — nuostolių niekam nepadaryta.

S. Žukausko baigiamoji kalba truko apie valandą. Jis sakėsi nesąs socialistinės santvarkos priešas, tačiau manęs, kad tarybų valdžia nesanti lieūdies valdžia, nes ji, atnešta okupacijos keliu. 1918 metų revoliucija "Lietuvoje kilusi ne liaudies masėse, o buvusi paruošta Maskvoje ir iš ten Raudonosios armijos atnešta į Lietuvą kartu su Kapsuku ir Angariečiu. Jų valdžioje vyravo lenkai, rusai ir žydai, kurie su nepriklausomybės ištroškusi Lietuvos liaudimi neturėję nieko bendro. Lietuviai organizavę savanorių kariuomenę dėl to, kad išgintų iš Lietuvos naujus okupantus — bolševikus. Toliau Žukauskas paminėjo 1939 metų Ribbentro-Molotovo paktą dėl Pabaltijo pasidalinimo. Taigi ir 1940 Tarybų valdžia Lietuvoje buvusi atnešta Raudonosios Armijos. Tariamose revoliucijos ar revoliucinės situacijos Lietuvoje yra ne kas kita, kaip šlykštus melas. 1940 buvo vykdomi suėmimai ir tremimai, o pokario metai dar baisesni: teroras, išbuožinimai, "žaliukai", "stribai", masinės tremties, pareikalavusios apie 300,000 žmonių aukų. O kur suėmimai, kalėjimai, lageriai, įvairios represijos, nekaltųjų šaudymas, "Stalino kultas"? Po karo žmonės į Sibirą buvo vežami ne klasiniais, bet nacionaliniais motyvais. Dar ir dabar yra žmonių, neturinčių teisės grįžti į Tėvynę. Tai baisi žala Lietuvai.

Iki šių dienų pasireiškia rusiškas šovinizmas, varoma nautatinimo politika. Rusams Lietuvoje suteikiamos kur kas geresnės sąlygos negu lietuviams. Rusų tautybės gyventojų didėjimas Lietuvoje aiškinamas darbininkų trūkumu, tuo tarpu Lietuvos gyventojai verbuojami į Kazachstaną ir kt. Tarybų Sąjungos vietos.

Sitaip vykdoma kolonizacija. Rusijos imperija tebėra tautų kalėjimu. Visos pasaulio tautos kovoja už laisvę, visos pažangios jėgos jas palaiko. Tad kuomet, lietuvių, blogesni už kitus?! Žukauskas savo veiklos netaikymo musikalitum prieš liaudį ar tautą ir nepašaukė sušvelninti

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas penktadienį pasirašė Pragyvenimo Kainų Stabilizavimo įstatymą, kuris įsteigia tarybą iš aštuonių vyriausybės narių ir ekonomistų. Tarybos pareigos bus žiūrėti, kas ir kur kelia kainas ir skelbti aliarimą, jei, jos nuomone, tie pakėlimai prisidės prie infliacijos. Prezidentas Fordas kelis kart pasakė, kad jis nemano įvesti kainų kontrolės, tačiau naujos tarybos padedamas tikisi nugalėti infliaciją ir sustabdyti kainų kilimą.

TOKIO. — Apie 200 žvejų laivų demonstravo prie Japonijos protestuodami prieš pirmą Japonų branduoline energija varomą laivą. Žvejai mano, kad šis laivas pakenks jūroje žuvis ir atims iš jų pragyvenimo šaltinį.

KUALA LUMPUR. — Malajijos Tautinis Frontas laimėjo parlamento rinkimus.

WASHINGTONAS. — Žemės ūkio departamento ekspertai pranešė, kad Amerikoje maisto kainos šiais metais dar pakils apie 5%. Anksčiau buvo manyta, kad kainos sustos kilusios, tačiau sausra žemės ūkio valstijose pakenkė kukurūzų ir kviečių derliui. Šių metų maisto kainos bus 15% didesnės už pernyščių metų kainas.

Jeruzalė. — Izraelio vyriausybė paskelbė, kad suimtas graikų katalikų Jeruzalės arkivyskupas Hilarijon Capucci prisipažino tardytojams, kad jis įveždavo iš Libano palestiniečiams Izraelyje ginklus ir amuniciją. Jį prieš metus užverbavusi šiam darbui Al Fatha organizacija. Arkivyskupas prisipažinęs dviem atvejais įvežęs ginklų. Jis prisipažinęs girdint iš Libano atsiųstiems trim bažnyčios sinodo delegatams.

ŽENEVA. — Pasaulinės oro susisiekimo bendrovės susitarė pakelti kainas skridimams per Atlantą. Nuo lapkričio 1 d. lėktuvų bilietai kainuos 10% daugiau, o ekskursijų bilietų kainos pakils apie 20%.

MANILA. — Filipinuose potvynis baigia atslūgti. Monsūno lietus sukėlė potvynius Indijoje, Bengalijoje, Burmoje ir Filipinuose. Iš viso žuvo 1,800 žmonių, daugiausia Bengalijoje. Indijoje ūkiai neteko javų, kurių vertė apskaičiuota 73 mil. dol.

bausmę, o tik reikalauja jį paleisti. Jis kreipiasi į teisimą:

— Čia ne teismas, o susidorojimas... Kodėl jis uždaras. Ar iš tikrųjų teismas bijo, kad iniršę žmonės jo nesudraskytų? Bijote jūs — "susirinkę dėl trūpinio aukso, gardaus valgio šaukšto" (V. Kudirka)... Nors iš vardo esate lietuviai, tačiau neveltui liaudies ištisimtis sako: savas šuo skaudžiaus kanda... Žukauskas savo kalbą užbaigė Mykolas-Putino žodžiais: "Priešas mus spaudžia geležinėm rankom, tačiau brangiausias žodis — laisvė!"

Teisinis Atstovų Rūmų komitetas užbaigė Watergate tyrimą ir buvusio prezidento R. Nixono apkaltinimo darbą. Kamiteto pirmininkas Peter Rodino perdavė visą tyrimo medžiagą Atstovų Rūmų pirmininkui Carl Albert (dešinėje).

Pasmerkė australų valdžios politiką

Australijoje, ypač Melbourne, išvystyta labai didelė akcija prieš dabartinę vyriausybę, kuri pripažino Sovietų Sąjungai jos neteisėtai inskorporuotas: Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Rugpjūčio 9 d. Melbourne įvykiosios demonstracijos, kuriose dalyvavę apie 3,000 asmenų, pagrindinę kalbą pasakęs Mr. Peacock, buvęs užsienio reikalų ministeris. Jis kvietė visus griežtai prieš šią Whitlam vyriausybės politiką protestuoti. Nei JAV nei Didžioji Britanija dar nemanančios to daryti, tik Australija nuėjusi kitu keliu. Tokia šios vyriausybės politika rodoma, kad ji iš Vakarų valstybių sferos, perinant į Rytų valstybių sferą. (The Age, 1974.VIII.10).

Tą pat dieną, Sidnėjuje demonstravę apie 2,000 žmonių. Rugšėjo 17 d., kuomet Australijos parlamento susirinkęs pirmojo rudens posėdžio, lietuvių, latvių ir estų, kitų tautų australiečiams padedant, ruošia milžiniškas demonstracijas. Dienraštis "Australia" (1974.VIII.9) įdėjo Mr. Anthony "The Federal of the Country Party" lyderio pareiškimą: "Politikai laikosi tyliai dėl komunistų įtakos dėl to, kad bijo būti pašieptais". Baigdamas savo pareiškimą, griežtai pasmerkė G. Whitlam vyriausybės politiką. (E)

Būsimas viceprezidentas Rockefelleris su žmona atostogauja saloje prie Maine valstijos.

Pogrindžio kronikoj daug apie Lietuvą

Neseniai Sovietijos pogrindyje leidžiamas, pasirodė "Bėgamųjų įvykių kronikos" Nr. 32. Šis žurnalas buvo pradėtas leisti prieš septynerius metus, bet dėl pernai įvykdytų daugybės areštų, buvo kuriam metui sustojęs. Tačiau nuo šio metų balandžio mėn. vėl išleidžiamas reguliariai.

The Christian Science Monitor dienraštis (1974.VII.16) pateikia Ass. Press agentūros žinią iš Maskvos, kad naujasis žurnalo numeris turi 25 psl. Aštuoni to numerio puslapiai užpildyti medžiaga, imta iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 9-10.

Aprašoma, kad slaptoji okupacinė policija Lietuvoje taip pat padariusi labai daug krūtų, daug asmenų suėmusi ir penkis iš jų (Aloizą Mackevičių, Vidmantą Povilonį, Izidorijų Rudaitį, Antaną Sakalauską, Šarūną Žukauską, Antaną Tarleckį. E.) teismas nubaudęs nuo 2-ųjų iki 6-rių metų sunkių darbų stovykla. Jie buvę kaltinami priešsietietinėmis agitacijomis ir rinkimu aukų Simo Kudirkos šeimai šelpiti. (E)

BLACKPOOLIS. — Anglijoje ir Škotijoje futbolo rungtynių metu įvyksta nemažai muštynių tarp žiūrovų. Šeštadienį vienas dėl to, kad bijo būti pašieptais". Baigdamas savo pareiškimą, griežtai pasmerkė G. Whitlam vyriausybės politiką. (E)

Kinijoje gyvena "beveik 800 mil."

TOKIO. — Kinija pirmą kartą nuo 1957 metų paskelbė savo gyventojų skaičių. Paskutinį kartą prieš 17 metų Kinija skelbė, kad ji turi 656.6 milijonų gyventojų. Po to Kinijos žinių agentūros kalbėdavo apie "daugiau kaip 700 milijonų kinų".

Bukarešte vykstančioje JT Pasaulio Gyventojų konferencijoje Kinijos delegatas Huang Shu-tse, kalbėdamas apie komunizmo pergalę Kinijoje, pasakė, kad 1949 metais Kinija turėjo apie 500 mil. gyventojų, o dabar turi "beveik 800 milijonų". Jo kalbą paskelbė Kinijos žinių agentūra Hsinhua.

Sovietai paleido Silvą Zalmanson

MASKVA. — Sovietų disidentas, fizikas Andrei Sacharovas pranešė užsienio korespondentams, kad jo bute apsisistojo tik iš kalėjimo paleista Silva Zalmanson, 30 metų amžiaus. Ji iškalėjo 4 metus už dalyvavimą sąmokslu su kitais žydais, kurie planavo pagrobti Leningrade keleivinį lėktuvą ir skristi į Švediją. Toje grupėje dalyvavo vyrai, du broliai ir dar 11 žydų. Silva Zalmanson gavo įsakymą iš valdžios tuoj išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos, tačiau ji nenorinti išvykti iš savo vyro ir brolių. Jai buvo leista pasimaityti su vyru, kuris dar laikomas darbo stovykloje.

TALLAHASSEE. — Floridos seimelio narys sen. Henry Saylor kreipėsi į visus Floridos respublikonus, prašydamas aukų po 10 centų iš kiekvieno. Tie pinigai skirti įrengti Baltuosiuose Rūmuose plaukiojimo baseiną, kurio pasigenda prezidentas Fordas. Jei visi Floridos respublikonai paaukotų po 10 c., būtų surinkta 100,000 dol., už kuriuos jau galima įrengti gerą baseiną, sako sen. Saylor. Prezidentas būtų sveikas, laimingas ir geriau eitų savo pareigas.

WASHINGTONAS. — Žinoma vaikų filmų žvaigždė Shirley Temple buvo nominuota JAV ambasadorės Ganoje vietai.

GRAIKIJA NORĖTŲ KIPRO DERYBAS PRADĖTI JT SAUGUMO TARYBOJE

ATENAİ. — Graikijos vyriausybė paskelbė, kad ji priima Sovietų Sąjungos planą Kipro salos konfliktui išspręsti. Kremlius, neseniai pasiūlė salos reikalams tvarkyti tarptautinę konferenciją, kurioje dalyvautų be tiesioginių suinteresuotų valstybių: Graikijos, Turkijos ir paties Kipro dar Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, kurioje yra 15 valstybių. Sovietai siūlo išvežti iš salos visas svetimas kariuomenes ir pasiųsti į Kiprą specialią JT komisiją, kuri vietoje susipažintų su Kipro problemomis.

Kipro prezidentas Glafkos Clerides, kuris lankėsi Atėnuose, irgi priėmė sovietų pasiūlymą. Graikų užsienio reikalų ministras Mavros pareiškė, kad Kipro klausimą turi spręsti Jungtinės Tautos. Ministeris ilgai tarėsi su sovietų ambasadorium Igoru Ježovu.

Graikija tikisi iš "trečiojo pasaulio" Jungtinės Tautos narį paramos nepriklausomam ir savarankiškam Kiprui. Tokių valstybių Jungtinių Tautų asamblėjoje yra virš 70. Prisidėjus dar komunistiniam blokui, Graikija tikisi praversti sau naudingą sprendimą Kipro reikalu. Sovietų Sąjungai svarbu, kad Kipre būtų silpna vyriausybė, kuri nesudarytų šioje svarbioje strateginėje saloje NATO kariuomenės bazės. Šiuo metu, be Britanijos aviacijos dviejų bazių, Kipre yra kitos NATO valstybės — Turkijos apie 40,000 karių. Todėl Maskva ir reikalauja, kad iš Kipro būtų išvežtos svetimos kariuomenės.

Amerika dar neatsiliepė į sovietų pasiūlymą, tačiau laukia, kad ji atmes. Valstybės departamento kalbėtojas pareiškė, kad 18 valstybių forumas, gal būtų tinkama vieta Kipro klausimui diskutuoti, tačiau tai jau per didelis įvairių interesų vietas daryti konkrečioms nutarimams.

Sovietų siūlymu Kipro nepriklausomybė ir suverenumą, išvežtų visas svetimas kariuomenes, turėtų garantuoti penkios nuolatinės Saugumo Tarybos narės: Amerika, Sovietų Sąjunga, Britanija, Prancūzija ir Kinija.

Kipro prezidentas Clerides pareiškė, kad jis sutiktų derėtis Ženevoje su Turkija, Graikija ir Britanija, jei turkai atitrauktų į rugpjūčio 9 d. buvusias fronto linijas ir leistų graikų pabėgėliams Kipre sugrįžti į savo namus.

Graikijos vyriausybė pašalino iš kariuomenės paskutines karinės diktatūros svarbiausias ramstį, karinės policijos viršininką generolą Dimitrios Ioannides, kuris laikomas atsakingu už ankstyvesnius karininkų valymus ir už graikų Kipre sukilimą prieš arkivyskupą Makarios. Tuoj po civilinės vyriausybės sugrįžimo, gen. Ioannides buvo atleistas iš pareigų, o dabar — išmestas iš kariuomenės.

Turkijos premjeras Ecevit pareiškė, kad jis laiko duris atidarytas į galimą Turkijos kariuomenės atitraukimą iš dabar užimtų vietovių. Turkija derybose būsianti lanksti ir sukalbama. Turkija nenorinti Kipro suskaldyti ar prijungti prie Turkijos salos dalies.

Karo veiksmai Kipre baigėsi, tačiau partizaninis karas vyksta turkų užimtoje žemės. Graikai daug metų vedė partizaninį karą prieš Britanijos jėgas Kipre. Kalnuotos vietovės partizaniniam karui sudaro puikias sąlygas. Apie 11,000 Kipro Tautinės Gvardijos vyrų pradingo iš

Derybos su Sirija nieko nedavė

WASHINGTONAS. — Sirijos užsienio reikalų ministerio vizitas Washingtone nedavė konkrečių rezultatų. Sekretoriaus Kissingerio ir ministerio Khaddamo pasitarimai nedavė bendro komunikato, kaip po Kissingerio pasitarimų su Jordano ar Izraelio ministerais. Buvo paskelbta, kad pasitarimai baigėsi ir norintieji apie juos ką sužinoti, kreipiasi į valstybės departamentą. Šis į paklausimus atsakė, neturįs nieko pridėti.

Sunkiausias klausimas Vidurinių Rytų krizėje yra palestiniečiai, kurių reikalavimus daugiausia remia Sirija, reikaudama jiems atskiros valstybės iš Izraelio ir kai kurių Jordano teritorijų.

Prancūzai pagerbė vokiečių generolą

PARYŽIUS. — Prancūzijoje buvo prisimintas karo metu buvęs Paryžiaus komendantas, vokiečių generolas Dietrich von Choltitz. Vokiečiams besitraukiant iš Prancūzijos, Hitleris įsakė Paryžių sunaikinti. Kariuomenė buvo jau padėjusi sprogmenis prie: Notre Dame katedros, Louvro muziejaus, Operos, Magdalenos bažnyčios ir Eifelio bokšto. Komendantas von Choltitz atsisakė įsakymą įvykdyti.

Hitleris, kaip pasakoja istorikai, paklausęs kariuomenės štabo, ar Paryžius jau dega? Hitleris neturėjo progos atkeršyti nepaklusniam generolui, tačiau Paryžiaus gyventojai pagerbė jį įrengdami nedidelę lentą joje vietoje, kur generolas pasidavė sąjungininkams.

ČIKAGA. — Čikagos FBI skyrius ir policija išaiškino gaują, kuri visoje Amerikoje nužudė apie 20 asmenų ir įvykdė daug kitų nusikaltimų. Gauja buvo suorganizuota Stateville kalėjime ten buvusių kalinių, kurie baigė bausmes. Išėję iš kalėjimo gaujos nariai organizavo plėšimus ir žmogžudystes. Trylika gaujos narių apkaltinti, du jau nuteisti, penkių laukia apkaltinimas, kiti dar slapstosi.

➤ Komunistų raketos Vietnam apsaudė aviacijos bazę, kurioje žuvo 8 ir buvo sužeista 17 asmenų.

savo kariuinių ir, kaip sakoma, grįžo į namus. Spėjama, kad daug kariuinių apsigyveno Troodos kalnuose. Kipro prezidentas Clerides pareiškė Atėnuose, kad jei turkai savo zoną apjuos tvora, ji ilgai nestovės. Partizaninis karas mums yra vienintelė išeitis, pasakė Clerides.

SKRUZDELŲNŲ ĮNAMIAI

Vaikšiodami po mišką, dažnai aptinkame didelius kumpius, kuriuose trūšia daržėnų skruzdėlės. Nors jos ir mažos, bet koks įdomus ir sudėtingas jų gyvenimas!

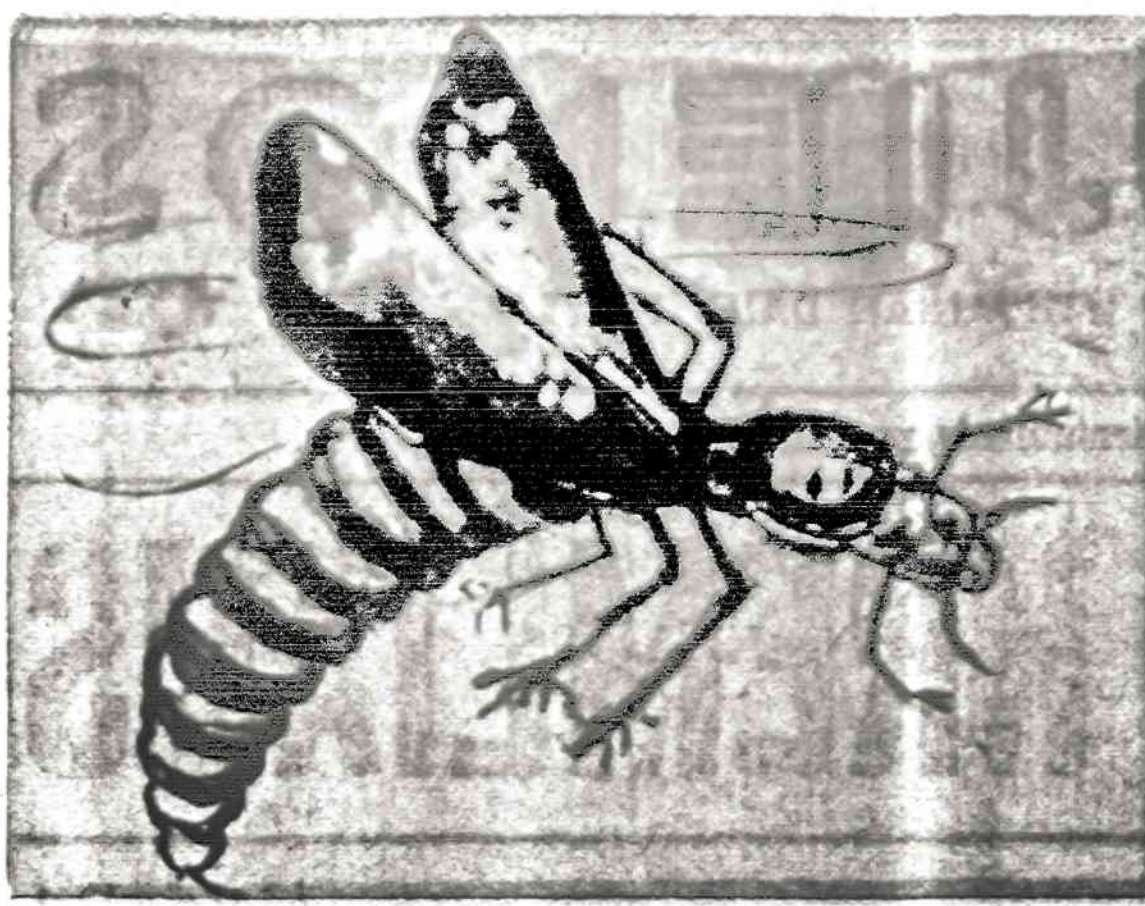
Atidžiau patyrinėję skruzdėlyną, pamatysime, kad skruzdėlės tempia į jį viską, kas gyvena — vabzdžius, vikšrus, lervas — visa tai maistas didžiuliui skruzdėlių „miestui“.

Jos griežia viską, ką gali nugali. Miškinės skruzdėlės, lyg puikiai sanitarai apvalomedžius nuo gausybės kenkėjų. Stebint skruzdėlyną, gali susidaryti įspūdis, kad nėra vabzdys, nepriklausantis skruzdėlių šeimai, nėra augalas, nuo užpuolimo ir savęs kinimo. Tačiau skruzdėlynas, be lizdo šeiminių, dar knibžda daugybė kitokių vabzdžių. Įdomiausia, kad dauguma jų „sutinka“ gyventi tik kartu su skruzdėlėmis. Todėl entomologai šiuos įnamius ir pavadinę mirmekofilais, t. y. „mylinčiais skruzdėlėmis“. Mirmekofilijos reiškinys buvo atrastas maždaug prieš šimtmetį, bet mokslininkai juo domisi iki šiol ir jį tyrinėja.

Dauguma mirmekofilų mai-

tinasi įvairiomis skruzdėlių atliekomis arba pūvančia statybini medžiaga. Bet yra ir tokių, kurie gyvena net skruzdėlių sąskaita. Skruzdėlės maitina šiuos vabzdžius, prižiūri jų perus ir t. t. Žodžiu, „neprašyti svečiai“ naudosi visomis privilegijomis. Kodėl skruzdėlės taip nuosirdžiai priima šiuos įsibrovėlius? Kaip pasiseka mirmekofilams užsikurti tokį priėmimą?

Šiuo metu jau žinoma, kad skruzdėlės, kaip bendruomeniniai vabzdžiai, turi sudėtingą vidinę ryšių sistemą ir ypač gerai išvystytą cheminę kalbą. Skruzdėlės nepuola savo įnamių todėl, kad šie išmoko „kalbėti skruzdėlių kalba“. Vado vaudamasis šia prielaida, amerikiečių mokslininkas B. Hieldobleris tyrinėjo mirmekofilų ir skruzdėlių tarpusavio ryšius ir išaiškino įdomių faktų. Jis stebėjo trumpasparnių šeimos vabalų ryšius su skruzdėlėmis. Vienas iš jo tyrinėjimų mirmekofilų buvo vabalas Atelemes pubicollis. Lervinėje stadijoje šis vabalas gyvena mažosios miško skruzdėlės (Formica polyctena) lizde. Vabalas lervos į skruzdėlių šeimą priima-

mos cheminio ryšio dėka. Pasirodo, kad lervos išskiria cheminę medžiagą, veikiančią kaip skruzdėlių atraktantą (atraktantai — viliojantys medžiagos). Gali būti, kad ši medžiaga veikia panašiai, kaip skruzdėlių lervų feromonas, t. y. biologškai aktyvus junginys, kurį išskiria tam tikros vabzdžių liaukos. Jis yra lyg signalas, verčiantis skruzdėlę rūpintis bet kuriuo daiktu, skleidžiančiu tokius signalus.

Cheminio ryšio buvimą įtikinamai įrodo tokie eksperimentai. Panaudojant žymėjus atomus, buvo nustatyta, kad vabalų lervos chemines medžiagas perduoda skruzdėlėms. Kitame eksperimente tyrinėtojai padengė vabalų lervų kūną derva, kad cheminė medžiaga negalėtų skliti. Tokiu atveju skruzdėlės nešė lervas į atliekų krūvą arba visai nekreipė į jas dėmesio. Bet jeigu nors vienas lervos kūno segmentas likdavo nepadengtas, skruzdėlės iškart imdavo jas globon. Jos rūpestingai tempdavo į savo namų vidų net filtrinį popierėlį, jeigu jis būdavo suvilgytas vabalų lervų ekstraktu.

Skruzdėlės ne tik leidžia gyventi svetimoms savo namuose, bet net ir maitina juos. Kas verčia jas taip elgtis? Šiuo atveju vabalams padeda lietimo stimuli. Vabalų lervos mėgdžioja skruzdėlių lervas, pranečias maisto iš suaugusių. Kai tik skruzdėlės burna arba antenos paliečia lervą, ji greitai pasikelia, stengiasi paliesti skruzdėlės galvą. Kai lerva pastuksena skruzdėlės lūpą, ši atrija maisto lašelį ir lerva į praryja. Pasirodo, kad vabalų lervos šį prašymo judesį atlieka net intensyviau, negu pačių skruzdėlių lervos. Eksperimentai su žymėjusiais atomais parodė, kad maišyta skruzdėlių ir vabalų lervų grupė gavo ne proporcingas maisto dalis.

Vėliau lervos pereina į lėliukės stadiją ir iš jų išsiriti suaugę vabalai, kurie paliečia šios genties skruzdėlių lizdus ir iškeliauja į kitos genties (Myrmica) skruzdėlių lizdus. Taigi mietieji vabalai turi dvejus namus — vienus vasarai, kitus žiemai. Kodėl taip yra? Pasirodo, kad juos išauginusios skruzdėlės žiemą jauniklių nebeaugina, o naujosios šeiminių per žiemą augina jauniklius ir aprūpina juos maistu. Taigi vienos genties lizduose išsiritę vabalai keliauja į kitos genties šeimai, vėl čia maitinasi iki pavasario, subręsta lytiškai ir vėl grįžta į gimtųjų lizdus apsisivaisinti ir dėti kiaušinėlius. Evoliucijos eigoje šie vabalai sugebėjo puikiai prisitaikyti prie savo šeiminių. Jų gyvenimo ciklai ir abiejų gentių šeiminių elgsena yra sinchroniška, kad leidžia jiems maksimaliai pasinaudoti šeiminių bendruomeninio gyvenimo privilegijomis.

Bet kaip vabalai suranda kitus lizdus, kuriuose gyvena kitos genties skruzdėlės? Juk tik skruzdėlių lizdai, kuriuose vabalai išsiritę, būna miškuose, o naujųjų šeiminių (Myrmica) pievose, toliau nuo miško. Eksperimentais buvo įro-

dyta, kad vabalas, palikęs gimtąjį skruzdėlyną, keliauja ten, kur šviesiau. Taip jis pasiekia pievas, kur gyvena naujieji šeiminių. Tačiau išėję į pievas, vabalai turėtų naudoti kitus orientyrus, padedančius surasti būsimą šeiminių lizdą. Taip ir yra. Laboratoriniai tyrimai parodė, jog vabalai surasti lizdą padeda specialūs skruzdėlių rūšies kvapas, Pavasarį vabalas vėl tampa jautrus kitam kvapui, kuris padeda grįžti į savo vasaros namus.

Suradę lizdą, kuriame gyvena kitos rūšies skruzdėlės, vabalai gali patekti į jo vidų, tik išlaikę „susipažinimo ir priėmimo egzaminą“. O tam visų pirma reikia gerai „mokėti“ cheminę savo naujų šeiminių kalbą. Ką daro vabalai? Pradžioje jie švelniai pastuksena skruzdėlę savo antenomis, o po to greitai kelia šeiminių link savo pilvelį. Atsakydama skruzdėlė laišo pilvelį. Pasirodo, kad vabalas pilvelio gale yra specialiai „raminanti“ liauka, gaminanti medžiagą, kuri slopina agresyvių skruzdėlių elgesį. Po to skruzdėlės privilioja kitos liaukos, esančios vabalų pilvelio šonuose. Tai — priėmimo liaukos, nes skruzdėlės neprimia „svečių“, jeigu neaučia šių liaukų kvapo. Pagaliau vabalas nuleidžia pilvelį taip, kad skruzdėlė galėtų prieiti ir, sučiupusi už šerelių, nusinėti į jį į namo vidų.

Tačiau ne visi gyvenantys su skruzdėlėmis vabalai yra taip gerai išmoko šeiminių „tarpusavio kalbą“ ir todėl negali prasiskverbti į skruzdėlyną vidų, o turi tenkintis kitais maisto gavimo būdais. Štai vabalai dinardos turi liaukas, išskiriančias „raminančius sekretus“. Tačiau šios išskyras tik nuslopina skruzdėlių agresyvumą, bet nepadaeda patekti į skruzdėlyną vidų. Tad vabalai turi tenkintis maistu, kurį gali gauti arba pavogti lizdo pakraščiuose. Jie maitinasi mirusiomis skruzdėlėmis arba maistu, kurį pavyksta pavogti arba išvilioti iš skruzdėlių darbininkių. Kartais jie griežia maisto lašelį nuo skruzdėlės, pasirušios maitinti kitą skruzdėlę arba, nepastebimai prisilinę prie skruzdėlės, stengiasi paliesti jos burną, kad ši atrytų maisto lašelį. Skruzdėlės tuoj atpažįsta vagisų ir pradeda jį atakuoti, bet vabalas greitai kelia savo pilvelį, siūlydamas „ramybės elekso“. Skruzdėlė pradeda jį laizyti, o vabalui pasiseka išsigelbėti.

Kitos „skruzdėlių mylėtojų“ grupės (pvz., Myrmecodia genties vabalai) turi nedaug priemonių ryšiams su skruzdėlėmis. Šių priemonių jiems pakanka tik maitintis skruzdėlių atliekų krūvose. Vabalai atremia skruzdėlių ataką, siūlydami savo „raminantį sekretą“ ir tokiu būdu laimi laiko išsigelbėjimui. Tačiau padėjus tokį vabalą lizdo viduje, „raminantis sekretas“ neužtenka, ir skruzdėlės jį, kaip neprašytą svečią, greitai nužudo.

Pagaliau yra mirmekofilų, kurie turi tik elementarią, vienos rūšies cheminio ryšio su

skruzdėlėmis formą, padedančią jiems gauti maisto. Vabalai (Amphotus marginata) gali pažinti skruzdėlių pėdsakus, paliktus nuo maisto šaltinio iki lizdo. Jie veikia kaip kelio pėdsakai — užpuola skruzdėles ir priverčia jas atryti maisto lašelius. Skruzdėlė greitai supranta, kad buvo apgauta ir puola vabalą. Nors pastarasis neturi „raminančio sekreto“, bet užpuolęs įtraukia savo kojytes, ramiai išsitiesia ant žemės ir taip išvengia mirties.

Kaip atsirado tokia efektyvi tarpusavio ryšių sistema tarp skirtingų ir agresyvių vabzdžių? Kol kas neaišku, kaip ši sistema susidarė evoliucijos eigoje. Žymus JAV mokslininkas B. Hieldobleris sako, kad evoliuciją galima įsivaizduoti kaip dviejų dalių procesą. Žiūrėdami į mirmekofilus, kaip į signalo priėmėjus, galime manyti, kad jo požiūriu sistema evoliucijos eigoje tol keitėsi, kol pradėjo pažinti skruzdėlių kvapą, skirtumus tarp suaugusių skruzdėlių ir lervų bei kitus signalus, kuriais galima pasi- naudoti parazitiniams tarpusavio ryšiams. Be to, atitranskeliu turėjo išsivystyti tokia liaukų ir elgsenos sistema, kuri priverstų skruzdėles priimti neprašytus svečius į savo namus ir juos maitinti.

Skruzdėlių ir jų „sugyventinių“ tarpusavio ryšių tyrimai įdomūs ir reikalingi ne tik pažintiniu požiūriu. Šiuo metu cheminės informacijos ir ryšių problemomis domisi biofizikai ir net kibernetikai.

♦ Jean de Marnaval, Prancūzijos karališką geležies liejyklų administratorius, pasistatė Bougengre pilaitę, kurią taip puošniai įrengė, kad karalius Ludovikas 14-tas paskelbė jį nesąžiningu ir atleido iš tų aukštų pareigų, nes tokio puošnumo dalykų sąžiningai jis negalėjo įsigyti.

Martynas Gelžinis grįžo iš atostogų

Maž. Lietuvos istorikas Martynas Gelžinis jau grįžo iš atostogų, kurias praleido žento stambioje farmoje Windalyje, apie 100 mylių į šiaurę nuo Farmingdalo (N. Y.). Teko gerėtis gražiom saulėtoms dienoms.

Neužilgo bus pradėta spausdinti N. atkarpoje labai įdomiai dokumentuotai parašyta M. Gelžinio studija: „Kas atplėšė Klaipėdą nuo Lietuvos“. (1939 m. kovo mėn. 22 d. dokumentų švie-soje). Kadangi vokiečių spauda iki šiol kartoją šią aiškią netiesą, kad Lietuva laisvą noru dūžį? Ką kas neaišku, kaip ši sistema susidarė evoliucijos eigoje? Žymus JAV mokslininkas B. Hieldobleris sako, kad evoliuciją galima įsivaizduoti kaip dviejų dalių procesą. Žiūrėdami į mirmekofilus, kaip į signalo priėmėjus, galime manyti, kad jo požiūriu sistema evoliucijos eigoje tol keitėsi, kol pradėjo pažinti skruzdėlių kvapą, skirtumus tarp suaugusių skruzdėlių ir lervų bei kitus signalus, kuriais galima pasi- naudoti parazitiniams tarpusavio ryšiams. Be to, atitranskeliu turėjo išsivystyti tokia liaukų ir elgsenos sistema, kuri priverstų skruzdėles priimti neprašytus svečius į savo namus ir juos maitinti.

M. G. pradėjo ruošti kitą labai įdomią ir aktualią (apie 70 psl. mažąją) studiją: „Kas maskolai išnaikino Maž. Lietuvos gyventojus 1945–1948 metais“.

Po to numato parašyti anglų kalba du po apie 150 psl. Lietuvai labai svarbius politinius veikalus: 1. „The Problem of Lithuania Minor“, ir II. „The Memel — Question“. Tai tiks pasaulio bibliotekoms. V. Z.

Įlgamečio BALFO pirmininko, prelat J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų. Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam spūntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga. Kaina \$2.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitio parašytos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitio knyga galima gauti „Naujienose“ darbo valandomis. Kas negali užti „Naujienas“, tai prašomas persiųsti \$2.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

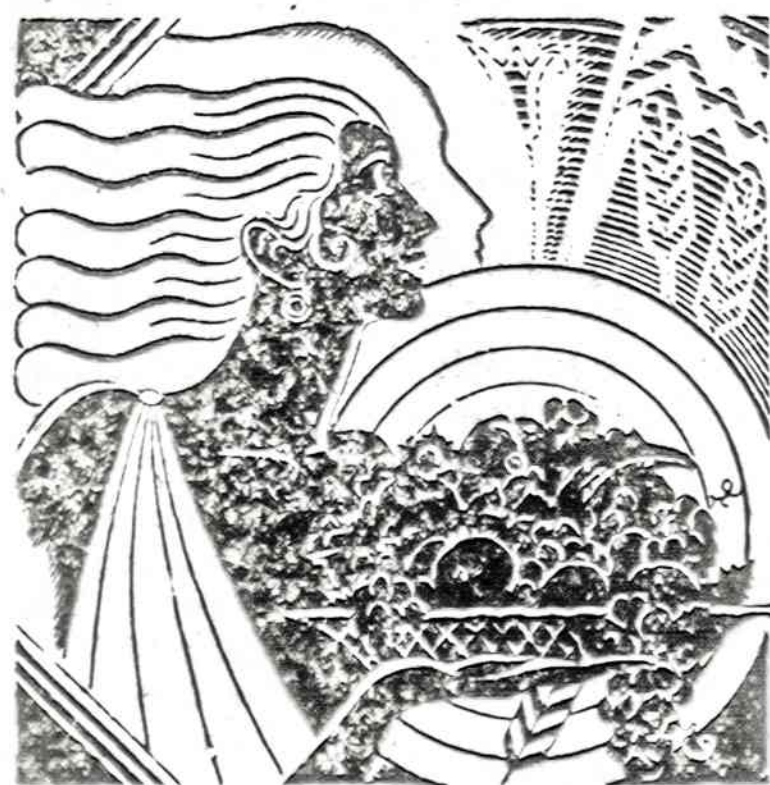
Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuolė bet kokių knygų spūnė ar lentyna.

K. Bielinis, PENKTIJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 491 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliai — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliai — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršeliai.	\$3.00
Juozas Liudžius, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narutė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

NAUJIENU RUDENINIS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 8 d.

POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į „N.“ pikniką

It's a question of maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.

Take stock in America.

Bonds mature in less than six years. Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity for 5 years. 10 months (4 1/2% the last 10 months). Bonds are insured by U.S. Govt. and are guaranteed. If you want to buy, call or write for details. Send no money now. Send no money now.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

APSIKALTINTI UŽ KIENO KALTES?

Kolumbijoje gyvenantis ir Naujienų skaitytojas jau pažįstamas "Melskimės tėvų kalba" autorius Jonas Kase- liūnas praėjusių metų gale bu- vo pasiuntęs šį rašinį Kana- doje išeinantiems Tėviškės Zi- buriams, bet redaktorius ne- galėjęs kanadiškame katalikų savaitraštyje straipsnio spaus- dinti. Kad lietuviai katalikai susipažintų su Kaseiūno kelja- momis problemomis, jam pra- šant, minėtą rašinį čia spaus- diname.

N. Red.

Tikrai širdingai dėkoju, kad man leidote pasisakyti "Skaity- tojai Pasisako" skyriuje dėl kar- dino neturėjimo (Tėv. Žib., nr. 47, 1973.XI.22) lygiai kaip ir už Red. Pastabą, skirtą savęs ap- sikaltinimui dėl nesėkmių tau- tiniam išsilaukime per religiją.

Vietos sutaupymo sumetimais Red. Pastabos čia nekartosiu. Tu- rinys tepaaiški skaitytojui iš čia dedamo pasisakymo.

Savęs apsikaltinimas yra krik- ščioniška dorybė. Tai aišku. Ta- čiau, kai mūsų tautinis-religinis judėjimas išsivijioje, formaliai

bei tiesioginiai nėra savakilmų ar savakalbių hierarchų vado- vybėje, bet jis svetimdvasių or- dinarų globali ir atsakomybei pa- vestas, tai dėl tautinių nesėk- mių savęs apsikaltinti negalime. Ir štai dėl ko:

Šioje Gel. Uždangos pusėje K. Bažnyčia mus perėmė pakanka- mai tautiniai susipratusius. Dau- gybė pasistatydintų bažnyčių, koplyčių ir net religinių insti- tucijų bei pastatų, skirtų lietu- viškos maldos ir lietuvių kalbos puoselėjimo tikslui, tai aiškiai liūdija. Bet beveik niekas tada nenujautė, jog netrukus to tautinio sąmoningumo testinu- mui peno iš Globėjos pe tik ne- beteksime, bet dar ir amžių re- alią Bažnyčios pažūrą į tau- tinę sąvoką patirsime.

Kol svetimų kalbų nemokėjo- me ir vaikai dar nebuvo pradė- ję pažinti pastoracijos vietinės katalikų mokyklose, tol lietuviš- kumas bažnyčiose ir religijoje klestėjo visiškai kaip Lietuvoje ir niekas už tai mus nacionalis- tas pavadinti kaip ir nesiruošė. Bet vietinę kalbą pramokus ir ypač vaikams iš mokyklų parei-

dinėjant su svetimais kalba įbruk- tomis maldaknygėmis (aišku, be- tėvų atsilaukimo!), tai greitai šeimose ėmė vyravoti dvasiniai persilaužimai palaipsniui sutin- kant su tikybės dėsnytojų nuo- monėmis Dievo vardan, esąs jog katalikui nedera rodytis perdėtu nacionalistu; jog daug kartų svarbiau išlikti ištikimu katali- ku, negu kilmingu tautiečiu; jog kiekviena katalikiška bažnyčia ir koplyčia esanti skirta katali- kui, o ne lietuviui, melstis; jog betkuria kalba pasimeldus Die- vas lietuvių išklausa, nes Jam visos kalbos esančios lygiai su- prantamos; jog kiekvienas ka- talikų kunigas, kuriai tautybei jis nepriklausytų, katalikui yra savas ir todėl visu dmesiu iš- klausomas; jog K. Bažnyčia sto- vinti aukščiausių visų tautinių bei nacionalinių siekių; jog K. Ti- kėjimas niekad netoleravo ir ne- toleruos religijoje skirstymąsi į tautybes, rases, ekstremizmus ir t. t.

Zodžiu, sužinojome tai, kas Nepriklausomoje Lietuvoje per savuosius kunigus dalinai buvo žinoma, bet tų neva tiesų tikro- sios reikšmės patirti niekad ne- teko, kadangi interpretacija bu- vo grynai mūsų kilmės, ar lie- tuviškai kalbančių kunigų ir or- dinarų atliekama. Jie į mus kal- bėjo lietuviškai, todėl dėl išve- džiojimų niekam nepasidarė nei šilta, nei šalta. Tačiau visiškai kitą pritaikymą gyvenime sura- dome, kai tos tiesos pateko į svetimdvasių, bei svetimkalbių, ordinarų rankas. Mūsų kalbos suprasti jie nesiekė, nei Vatikano nebuvo paraginanti lietuviškai kalbančių katekizatorių surasti lietuvių kilmės vaikučių vietos katalikų mokyklose, tardamiesi mums ir prieaigly esant pakankamai mokančiais suprasti ir jų kalbą. Dėl stokos aiškaus iš- statymo kalboms apsaugoti baž- nyčios struktūroje, ne piemenys Kristaus ir Jo Apaštalo pavyz- džiu, bet mes (avy) nesąmonin- gai buvome priversti taikytis prie tik jiems suprantamų kal- bų, virstant trąša jų nacionaliz- mui lyg už kokią bausmę, kad priklausome tam pačiam tikėjimui.

To išdavoje šiandien jau ir tu- rime jūsų paminėtą padėtį... einame į kitataučių parapijas, savųjų nuo svetimųjų maldos namų nebeatskirdami... tautinio sąmoningumo nebetekome. Jau

patapome tokiais, kokių ir rei- kėjo laukti prie senai buvusių, bet dabar išsivijioje galutinai paaiškėjusių, Bažnyčios pažiū- rų į tautines kalbas!

Tačiau, jei būtumėm bepri- klausą Konstantinopolui ir ypač Jeruzalei (tikriausiai čia turėjo- te galvoje izraelitų tikėjimą, mi- nedamas šį miestą?), tai vargu ar lietuvių sąmoningumas būtų panašus į dabar įgautąjį, turint omeny religiskai kur kas geriau už mus stovinčius išeivius — or- todoksus ir ypatingai — žydus...

Be, neieikime tiek toli į kal- bas, geriau apsigalvokime ties esan- gelikų saule — taip pat lietu- vių — Čikagoje. Teko nugirsti, jog jų tautinis sąmoningumas tikrai esąs deramoje aukštumo- je. Jie ir jų vaikai meldžiasi lietuviškai, žino priklausą vie- nai ir tai pačiai aklėi — pasto- riui, arba nesimeldžia jokia kal- ba (jei tokių esama?) visuomet pasiruošusiais sugrįžti prie lietuviškai suprantančio Kristaus, savakalbiui pastorui tarpininkaujant. To paties ti- kėjimo saskaiton airiškieji ev- pastoriai, atrodo, jiems sielos su- drumsti dar nesuspėjo, o su ka- talikais apsijunginėjamai tebe- turi kliūčių. Tad, kol kas, dar turi visas sąlygas į betarpį Evan- gelijos išpažinimą ir sąlygas į bažnytinio turto išsaugojimą se- kančioms lietuvių — evangelikų kartoms. Dėlei to jų tautinis są- moningumas aukštas, savitarpinė trynimosi kaip ir nesigirdi. Laikraščiai evangelikų-lietuvių veiklą palankiai aprašo. Teko skaityti, jog evangelikų prieau- lis savo tarpe šnekučiuojasi lie- tuviškai. Jei tai tiesa, kaip kad J. Kaunas (Žr. Giesmių vakaras pas lietuvių evangelikus, Nau- jienos — nr. 94, 1973.20, psl. 6) rašo, tai mums — katalikams be- lieka tik pavydėti, nes tokių są- lygų savo bažnyčiose neturime.

Tad dėl tautinių nesėkmių ka- talikų religijoje lietuviai nekalti. Nematau tų kalčių ir pas sava- kilmis kunigus. Kalbė tematau tik tautiniu atžvilgiu nevyku- siai suformuluotoje pastraipoje, kurios pakoregavimą Visuotina- sis Vatikano Susirinkimas pali- ko už programos ribų, o tepa- lietė išeivių katalikų nutautėji- me niekuo nenusidėjusią lotynų kalbą liturgijoje visai be reika- lo. Dėlei to mišių eiga maldinin- kui suprantamesnė nepasidarė, o prie kitų konfesijų priartėji- mo viltys nepasitvirtino. Išeivių katalikų atžvilgiu klaidos karto- jasi. Mes kaltinamės, o to paties tikėjimo priedangoje svetimi vietos mokyklose ir toliau var- dan Bažnyčios savaip filosofuo- dami įrodinėja, jog tautinis są- moningumas pas ateivius esą reiškiiasi perdėtoje formoje, to- dėl tampa kliūtimi išganymui siekti. Esą Dangaus Karalystė pasiekama tik per tikėjimą, o ne per kalbą ir tautybę. Jiems tautinis sąmoningumas nesu- prantamas dėl trumparegiškumo — atsiradusio poveikyje katali- kiškos galvosenos, poveikyje nie- kad nepergyvento kalbos neteki- mo pavojaus ir poveikyje susi- klaidėjimo su mumis be vertėjų

DAIL. JURGIS JUODIS

AVE MARIJA

Aliejus

TIKROVĖ KAIP PASAKOJE

Lietuviškose pasakose dažnai yra minimi paprasti jaunikai- čiai savo gera elgsena arba ge- rais darbais ar žygiais pelnę ka- raliautes ir karalystes. Betgi se- nojoje Bizantijos imperijoje bu- vo įvykis, kaip tose lietuviškose pasakose.

4-to šimtmečio pabaigoje Bi- zantijos legijonuose tarnavo ka- reiviu toks Justinas. Jis nemo- kėjo nei skaityti, nei rašyti, bet buvo labai narsus vyras. Už nar- sumą mūšiuose jį paskyrė impe- ratoriaus rūmų komandierium. Ten jam būnant 518 m. mirė im- peratorius Anastazijus. Jam mi- rus, Bizantijos ministerių pir- mininkas Amantijus davė Jus- tinui daug pinigų ir prašė, kad jis paveiktų balsuotojus ir jie rinkytų imperatorium jo draugą Theodatą.

se balsuose tekalbame apie va- dovybių stoką, o apie avelių su- gražinimą esamoms, ordinarinių teisių neturinčioms vadovybėms — nieko. Tariamės rasią išsi- gelbėjimą išeivijai ordinarinio vyskupo išreikalavime, kardino- lo paskyrimu, šventojo pakon- sekrovime ir pan., bet nei vie- nu žodžiu neužsimename apie paklaidintos avies susigrąžinimą. Kristaus pademonstruoti būd!

(Bus daugiau)

Betgi bemokslis Justinas pa- norėjo pats tapti imperatorium. Jis priėmė iš Amantijaus pini- gus ir už juos pirkė sau balsus. Tas nemokytas eilinis kareivis apgavo didžią mokytoja ministe- rių pirmininką, tapo imperato- rium Justinu 1-ju ir valdė Bi- zantiją 9 metus.

PIRMOSIOS IR PASKUTINĖ

Navarre karalienė Margarita de Valois (1553—1615), sulau- kusi 53 metų amžiaus, turėjo ant veido egzema. Ją užmaskuoti vartojo ryžių miltus — pudrą. Tai tapo mada, dar ir šiandien neišnykusi.

Ponia Esthar Hobart Morris iš South Pass City, Wyoming, prieš šimtinių metų buvo paskir- ta taikos teisėja. Ji sėkmingai ėjo pareigas ir praskynė kelis moterims į šią vyrų dominuoja- mą profesiją.

Daug blogiau išėjo senosios Romos imperijos teisininkams. Caya Afranija buvo Romos se- natoriaus Licinijaus Buccio žmo- na ir advokatė. Ji taip karštai ir uoliai argumentuodavo teis- muose gindama savo klientus, kad Romos senatas išleido įsta- tymą, uždraudžiantį jai ir vi- somis kitoms moterims ginti teis- muose bylas.

"NAUJIENOS" BOLSEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo dau- giu kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus- tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy- bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE- NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In- surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi- joms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme- nimis, rekomenduojama lietuvių KLBUS ir draugijų na- riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 i metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

51%
54%
OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/2%

see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME...
INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

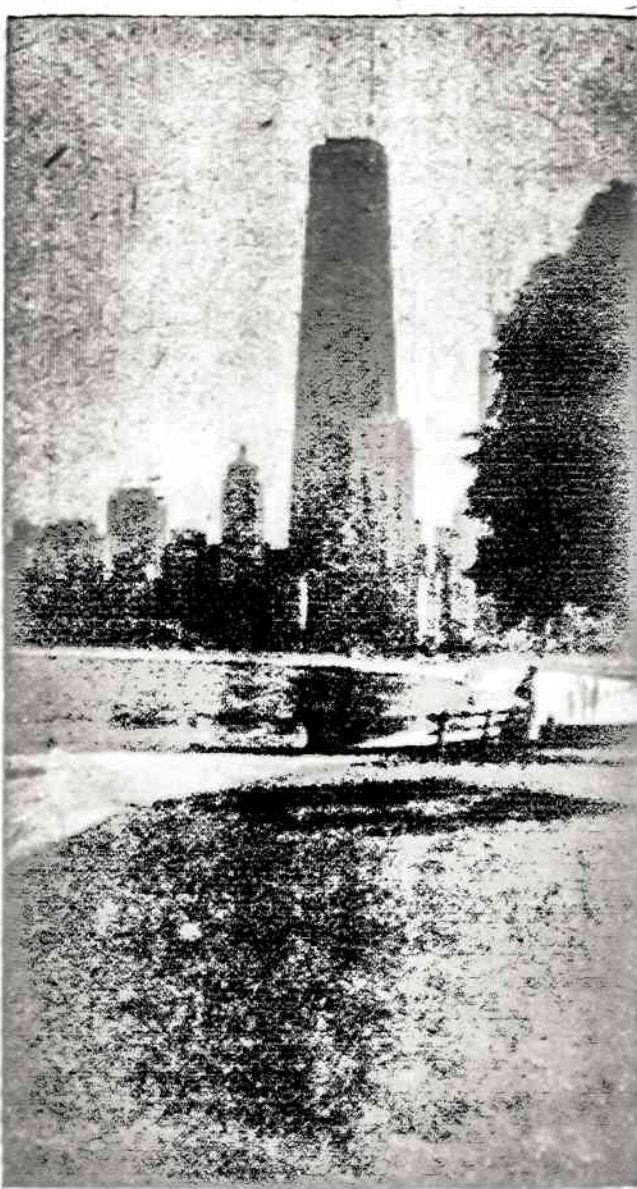
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or- derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di- delius darbus. Pirmą, jie padeda jums pa- siekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben- dromenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė- nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Naujoji Zelandija teisina smurtą

Šių metų rugpjūčio 22 dieną dabartinė Naujosios Zelandijos vyriausybė pripažino Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Trisdešimt keturis metus visos Naujosios Zelandijos vyriausybės smerkė Sovietų Sąjungos karo įvykius padarytą smurtą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, jos smerkė Molotovo ir Ribbentropo pasirašytą susitarimą Antrajam Pasauliniam Karui pradėti ir mažesnioms tautoms pavergti, o dabar premjero Norman E. Kirko vadovaujama vyriausybė pakeitė Naujosios Zelandijos pažiūrą dėl padarytos prievartos.

Siuo atveju Naujoji Zelandija pasekė darbiečio Gough Whitlamo vyriausybę Australijoje. Pasirodo, kad Australijos darbietis yra gerokai į kairę pakrypęs raudonšnapis. Pradžioje jis buvo sudaręs didelę opoziciją pačioje darbiečių partijoje. Australiečiai nekreipė ypatingo dėmesio į Whitlamo užsimojimus, bet jis išgalėjo darbiečių centre ir laimėjo rinkimus. Rinkimai laimėti tikrai dviem atstovais, bet Whitlam sudarė vyriausybę ir pradėjo sauvaliuoti. Pirmiausia jis atvyko į Washingtoną ir pradėjo paaskoti, kas negerai pačioje Australijoje ir Pacifike. Vėliau jis pradėjo kalbinti kaimynus apie reikalą keisti politiką komunistinės Kinijos ir sovietinės Rusijos atžvilgiais.

Nėra jokios abejonės, kad premjero Whitlamo vadovaujami atstovai padarė įtakos ir N. Zelandijos vyriausybei. Australijos užsienio ministras Don Willesee, informodamas parlamentą apie nutarimą pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksiją, pareiškė, kad Australijos vyriausybė prieš kelis mėnesius pranešė kitoms valstybėms apie norą pripažinti prievartos veiksmus Pabaltijyje. Willesee nepasakė, kurims vyriausybėms žinia buvo pranešta, bet yra pagrindo manyti, kad Naujosios Zelandijos vyriausybė tikrai buvo informuota.

Dar negautas Naujosios Zelandijos vyriausybės pareiškimas, kuriais sumetimais toks žiaurus nutarimas buvo padarytas, bet atėjusios žinios sako, kad Naujosios Zelandijos argumentai yra labai panašūs į Australijos Whitlamo argumentus. Darbietis Whitlam, kaip žinome, norėdamas išlikti ilgesnį laiką krašto valdžioje, bando įsisteikti Sovietų Sąjungai. Jis, matyt, tikisi, pasipelninti iš Sovietų Sąjungos prekybos. Sovietų valdžia prižadėjo užsakyti įvairių prekių Australijoje. Prekių, ypač maisto produktų, rusams niekuomet negana. Rusų burnos didesnės ir dantys aštresni, negu kitų tautų. Jie suvalgo

visą plačiausiuse Rusijos plotuose užaugintą duoną. Jie suveičia pavergtų tautų užaugintą maistą, bet ir to jiems negana. Praėjais metais pirkė didžiausius kiekius javų Amerikoje, paliko užsakymus ateinančioms metams, o dar didesnius užsakymus paruošė Australijai.

Maskva, aišku, mokės Australijai, bet sovietų diplomatai ir pirkiai, sužavėję australus didesniais užsakytais, pareikalavo kyšio. Jie pareikalavo, kad Australija pripažintų sovietų valdžios karo metu pagrobtas žemes ir teisę laikyti vergais tose žemėse gyvenimus žmones. Whitlamo vyriausybė žinojo, kad tai yra žiaurus ir labai nežmoniškas reikalavimas. Iki šio meto darbiečiai kiekvienoje šalyje pasisakė už darbo žmones, gindavo jų teises, reikalaujavo sąlygų patikrinti, kaip pagrindinės žmogaus teisės taikomos praktiškai gyvenime. Whitlamo vyriausybė pati nevažiavo, bet pasiuntė Maskvoje laikytą patarėją. Sovietų valdžia pavėžiojo Australijos ambasados patarėją, kelionėje gerai jį pavaisino, o pastarasis patarė "laimingai gyvenančius" lietuvius prijungti prie Sovietų Sąjungos, kaip jie "patys to prašė".

Naujosios Zelandijos žemės plotai yra dideli, bet josios gyventojų skaičius dar nesiekia trijų milijonų. Ilgus metus salą valdė britai, vietos maori rinktų atstovų padedami. Nuo praėjo šimtmečio vidurio, Naujosios Zelandijos gyventojai išsikovojo iš britų savivaldybės teises, o nuo 1972 metų jie turi turėti parlamentą ir senatą įstatymams leisti. Anglijos darbiečiai labai daug padėjo Naujai Zelandijai iškovoti platesnes teises.

Antrojo Pasaulinio karo pradžioje Naujoji Zelandija paskelbė karą militaristų valdomai Japonijai ir Hitlerio valdomai Vokietijai. Naujos Zelandijos kariai padėjo britams sumušti vokiečių ir italų karo jėgas Afrikoje. Kada Didžioji Britanija nutarė trauktis iš pietų Azijos, Naujosios Zelandijos vyriausybė užmezgė drauginius ryšius su Amerika ir pasirašė kelias sutartis. Naujai Zelandijai buvo aišku, kad jai būtina reikalinga didesnė ir galingesnė valstybės apsauga. Kiekvienas krašto politikas žinojo, kad ji viena nepajėgs apsiginti nuo galingesnio priešo.

Komunistams pradėjus veržtis į Pietų Vietnamą, Naujosios Zelandijos vyriausybė pasiuntė kariuomenės dalinį į Vietnamą. Naujosios Zelandijos kariai pasižymėjo drąsa ir atkaklumu kovose. Jie žinojo, kad gindami Pietų Vietnamą nuo okupanto, jie gina ir savo laisvę. Tik 1971 metais N. Zelandijos daliniai buvo atšaukti iš Pietų Vietnamo.

Visą pasaulį nustebino dabartinės N. Zelandijos nutarimas pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Prieš porą metų N. Zelandijos kariai vedė kovą, kad komunistai nepavergtų Pietų Vietnamo, išstius dešimtmečius ji nepripažino sovietų prievartos veiksmų Pabaltijio valstybėse, o dabar pakeitė savo politiką. Naujoji Zelandija, matyt, kaip ir Australija, tikisi didelės prekybos su Sovietų Sąjunga. Naujosios Zelandijos politikai, matyt, nežino, kad iki šio meto nei viena valstybė prekybos santykiais su Sovietų Sąjunga nesidžiaugia. Besirašydami sutartį sovietų valdžios atstovai prižada mokėti ir laikyti susitarimų, bet kai kreditai pradeda augti, tai ieško išsiskolinimų skoloms nemokėti. Kiekvienam aišku, kad kitokio likimo nesulauks Naujoji Zelandija ir Australija. Kol šitas klausimas jiems paaškes, sovietų valdžia jau bus apsodinusi strategines Naujosios Zelandijos ir Australijos vietas savo agentais.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

DĖL VLIKO TARYBOS VEIKLOS

P. STRAVINSKAS

Padarius man kėlas kritines pastabas dėl VLIKO protesto Australijai, kaimam gali atrodyti, kad ir aš, visą laiką gyneš VLIKą nuo jo visokių opozicionierių ir griovėjų, esu pakeitęs savo nuomonę dėl jo, gal net perėjęs į antivilikininkų frontą.

Iš tikrųjų gi taip nėra. Buva ir esu VLIKui ištikimas, jį aukštai vertinau, bet tokį, koks jis dabar yra, būtent, Lietuvos tautos atstovybė. Mano nuomone, net ir giliu ištikimimu, VLIKas gali atlikti savo uždavinius egzilyje, tik būdamas mūsų valstybinės tautos (kuriai priklauso visi Lietuvos valstybės žmonės, piliečiai), tarpautinei teisei pažįstamu Lietuvos nacionaliniu komitetu, koks, pvz., yra buvęs II-jo pas. karo metu gen. De Gaulle vadovautas Prancūzijos nac. komitetas, veikęs Prancūzijos tautos vardu ir kiti.

Aš, tiesa, kartais keliu aiškintą VLIKą (jo darbuose ar planuose) pastebėta blogi, bet manau, kad tuo VLIKui nekenkiu. Ir dabar, va, savo kritines pastabas dėl VLIKO protesto Australijai padariau gera valia, gerais tikslais. Jei kas tose mano pastabose būtų neteisingo, nepagrįsto, tenurodo mano klaidas, už tai aš būsiu tik dėkingas.

Apskritai, aš esu už tiesų ir atvirą žodį laisvinimo klausimais. Matai ką laisvinimo darbe gero — tą teigiamai vertink, tuo pasidžiauk; pastebėjai ką, tavo nuomone, klaidingo, blogo — irgi netylėk, kelti blogi aiškint, kad jis būtų pašalintas, apšviesti, tenurodo nepasikartotų. Dėl VLIKO Tarybos veiklos, apamai, aš nesu tokios blogos nuomonės, kokios pasirodė jos pačios atstovas Vytautas Vaitekūnas, daręs pranešimą VLIKo Seime, Toronte, jo sesijoje praėjusių metų gruodžio pradžioje. Jis gi VLIKO Tarybą ten taip išniekino, tokią jau nedarbingą pavaizdavo, kad VT dėl to labai nukentėjo, ypač kad tas jo pranešimas apie jos "neveikimą" ir tas jos išniekinimas buvo paskelbtas dargi ir spaudoje ("Drauge").

Aš gi, tegul ir kartais, kaip sakiau, pakritikuodamas VT veiklą, — kaip ir dabar, va, padaręs vieną kitą kritinę pastabą dėl jos protesto Australijai, džiaugiuosi tuo, kad VT, kaip matyti iš jos oficialaus pranešimo (1974. VIII. 19 d. "Naujienose"), Australijai de jure pripažinus Lietuvos valstybės aneksiją, tuojau susirinko po-

sėdžio, paruošė tą mano pakritikuotą čia protestą ir jį pasiuntė, kam reikia, o be to, jį dar davė VLIKo Valdybai savo nurodymų, ką ji turinti daryti akivaizdoje susidariusios padėties. Irgi gerai, kad VT davė savo sugestijų visai mūsų išeivijai, ragindama jos žmones siųsti Australijos vyriausybei protestus, ruošti demonstracijas su protestais prieš Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų išdavimą (jei galima tai dar ir drauge su latviais bei estais) ir pan.

Man tik labai norėtusi susipažinti su VT nario ir veikėjo

Vyt. Vaitekūno 1974. VIII. 20 d. pranešimu "apie tarpautinę padėtį ir mūsų Lietuvos laisvinimo pastangas besikeičiančiose sąlygose", apie kurį tik užsimenama VT oficialiame pranešime. Mums visiems gerai pažįstant to veikėjo "pastangas" (sugriauti VLIKą, panaikinti jį, kaip tautos atstovybę), labai norėtusi žinoti, ką jis dabar ten TV posėdyje nusnekejo ir ką pasiūlė. Jei jis gieda savo seną giesmelę iš savo "taperecorderio" "caseset", tai atsargiau su juo, su jo sugesti-jomis ir su jo "besikeičiančių sąlygų" "laisvinimo" veikla. Tos jo sugestijos turėtų būti paskelbtos ir leistos kritiškai įvertinti mūsų spaudoje. Laukiame.

LIETUVIAI IR KANADOS PARLAMENTAS

Sekmadienio popietį, Torontu Lietuvių Namų svetainėje, pietaujančių tarpe, grupelė tautiečių susirūpinę kalba apie atėjimą, naujai išrinkto Kanados parlamento sesiją, rugsėjo 30. Kas būdinga, kad ši sesija buvo numatyta rugsėjo 26. Bet patyrys, kad tuo metu yra žydų šventės, parlamento atidarymas buvęs nukeltas į pirmadienį. Vienas vyras kaip tik dėl to, reiškia savąjį susirūpinimą. Esą dėl vienos tautinės mažumos, liepos 8-perrinkta vyriausybė galėjusi pakeisti susirinkimo datą, o kitas mažumas taip ignoravusi, kad pašalinusi net vieną ministrą.

Tai sakydamas, jis turįs galvoje torontieškį, daugiakultūrinį ministrą Dr. S. Haidasz. Nežiūrint, kad Haidasz esąs lenkų kilmės, kad jis atstovauja daugiasia lietuvių ir kitų tautybių apgyventus rajonus, tuojau po rinkimų jis buvo pašalintas iš kabineto, kaip nebereikalingas asmuo.

Kas svarbiausia, kad jis buvo gražiai susigyvenęs su lietuviais. Jis dažnai apsilankydavo mūsų pobūviuose ir parengimuose. Bet didžiausiu nuopelnu tenka laikyti Dr. Haidasz duotas valstybines pašalpas (Federal grant) mūsų tautinėm grupėm. Jis gavo mūsų pensininkai, tautinių šokių šokėjai, choristai, vaidintojai ir kt. Esą kaip tik dėl to mūsų kilmės daugiasia balsavę už liberalus, kad Haidasz vėl būtų išrinktas.

Tai išsklause įsiterpia kitoje stalo pusėje sėdėjęs tėvynainis. Pradėjęs kalbėti jis sako, kad visos tos pašalpos ir ministerio apsilankymai buvę paprasčiausia propaganda balsų medžiojimo formoje. Esą tik keista, kad daugelis lietuvių, visai nepasidavę liberalų vedamos, krašto eko-

nomiją griaujančios, prie socializmo vedančios politikos buvo juo taip susižavėję ir balsavo ne už daug mums priimtines konservatorių atstovą L. Zinką, bet už Haidasz.

Kaip dabar paaškes, kad nei Ministeris Pirmininkas P. E. Trudeau mėgo Haidasz, nei pastarasis mėgo liberalų partiją. Jau prieš 1972 m. rinkimus, rodydamas savo nepasitenkinimą, Haidasz buvo numatęs pereiti pas konservatorius ir kandidatuoti jų partijoje. Bet tas išgąsdino tuomet visai smunkančius liberalus. Tokiu Haidasz perbėgimu liberalai galėjo netekti daugumos lenkų ir kitų tautybių balsų. Tuo pačiu, žinoma, liberalai būtų praradę vieną atstovą, kuris 1972 m. rinkimuose, vos dviejų persvara atnešė jiems pergalę.

Kad sulaikius Haidasz liberalų gretose, jam buvo pažadėtas ministerio postas. Po 1972 m. rinkimų pažadą ištesėjęs, kurį laiką Haidasz buvo populiarius etninėse sferose. Jis gan gerai pasižymėjo mokesčių mokojojų lėšų švaistymu. Kiek tai liečia mūsų tautines grupes buvo gražu, kad šokėjai galėjo skraidyti po plačią Kanadą, choristai dainuoti, o pensininkai įsirengti patogų kambarį Lietuvių Namuose.

Bet kiek tai lietė mus, tai buvo tik lašas jūroje. Daugiausia to dovanos teko abejotinos vertės vietinėms grupėms: kaip šėtono garbintojų kultūrai, kurios seksualistų organui, knygos išleidimui kaip sunaikinti kapitalistinė sistema ir kt. Pinigai buvo taip besaikiai išmetami, kad tokias pašalpas gavo nieko bendro nei su kultūriniais, nei su visuomeniniais reikalais turintieji įvairūs bastūnai, valkatos ir hipai. S. Prancūnas

MIKAS ŠILEIKIS

LIUCIJA

(NOVELE)

3

— Kodėl taip? Jis jau per dvidešimt metų peržengs. Tinkamai apsišvietęs vyrukas.

— Yra mergina, kurios Songaila neapkenčia. Ta mergina yra panelė Liucija. Matysite, kas atsitiks, jeigu jų vienturtis sūnus tėvų nepaklausys...

— Šitaip! — aš nusistebėjau.

— Jaunojo Songailos motina tiesiog iš proto eina dėl Liucijos, kad sūnus susižadavo su ja.

— Bet ko jai trūksta?

— Jos motina būk gyvenusi su profesorium Augustu Fontleru be šliubo, tiek aš ir nežinau.

— Kas buvo jos motina? — aš paklausiau.

— To niekas nežino. Daug moterų miedavę po prof. Fontlerą vilos stogus. Jūs žinote, kad jis gerdavo, jam stokojo doros ir etikos. Universitetas žinojo, o ką su juo daryti — sulaužyti kontraktą ir išvaryti. Dr. Songaila pats pirmas pakėlė protestą. Bet, mat, politika daug reikšia, jis pasiliko fakultete. Net kunigai nerimavo. Tačiau universitetui į pagalbą atėjo jo likimas. Girtas važiuodamas automobiliu provincijoje užsimušė...

— Amen... — atsikvėpiau aš ir nusiziovavęs atsikėliau.

— Tai laimingos kelionės! Būk atsargus, Florijonai. Gausi stiprios medžiagos, aš manau, savo naujam romanui? — Jis padavė man savo ranką.

Atsisveikinęs su draugu, išvykau į sostinę.

Važiuodamas visą laiką galvoju apie šį laisvą: "Nejaugi profesoriai galėtų taip pyktis?" Turėdamas geroką valandą laiko, užėjau į Metropolio restoraną užkąsti. Po to nuėjau į Dr. Songailos raštinę universiteto rūmuose. Jau artinosi keturioliktai valanda, o aš žinojau, kad "de Ultimus" yra punktualus žmogus, tai nenorėjau pasivėluoti. Dekano stalas buvo apverstas knygomis, kaip paprastai būna pas užimtus žmones. Ant stalo stovėjo apdulkėjusios knygos ir popieriai. Dideli langai buvo užleisti žalsvomis užuolaidomis. Man pasidarė tvanku, silpna. Visame name buvo taip tylu, kaip karste. Man iš karto pasidarė baisu, klaiku, kad aš bijojau toliau žingsnį žengti. Ant sienos taksoje didelis laikrodis, lyg skaičiuodamas mano žingsnius. Ant stalo švitėjo placių dangėiu lempa. Man pasirodė, kad čia viskas išmiręs, tik klajoja nežmoniški būtybių šešėliai. Pacijęs keletą žingsnių toliau, prie kėdės kuone susidūrėme nosis į nosį su Dr. Songaila. Jis ėjo manęs pasitikti.

— Mano brangus Florijonai! — jis sušuko tiesdamas abi rankas.

Aš pastebėjau jame didelę atmainą. Be

abejo, jis jau buvo senas žmogus. Praretę balti plaukai vos uždengė jo aukštą kaklą. Antakiai buvo žili ir tankūs. Jo barzda, kadaise buvo tanki, pakirpta, dabar — balta, reta ir ilga. Nežiūrint jo seno amžiaus, akys spindėjo keista šviesa, skruostai buvo įdubę, oda išbraižyta raukšlėmis. Ogi atrodė žemesnis, negu prieš keletą metų buvau jį matęs. Tuomet jis buvo aukštas, tiesus, stambaus sudėjimo vyras. Jo apikaklė dabar atrodė per didelę susitraukusiam jo kaklui... Jis pasakė:

— Aš net abejoju, kad jūs atvyksite.

— Aš pasistengiau atvažiuoti iš Palangos. Maniau, jog turite labai svarbų reikalą.

— Labai! — jis mostelėjo ranka man į kėdės pusę ir pats atsisėdo prie stalo. Apšilvę aplinkui. Aš girdejau už langų lietaus lašų barškėjimą. Kambarys buvo šiltas, pilnas kažkokio slėgiantio įtempimo. Aš šimtus kartų galvoju: Kodėl jis mane kvietė atvykti?

— Florijonai, baisūs dalykai dedasi, — jis pradėjo barskindamas pirštais į stalą.

— Jeigu nebus laiku pašalintas pavojus, aš būsiu prazuves. Aš tikėjau, šį reikalą likviduoti be kitų pagalbos, bet negalėjau. — Jis išstenojo pro pasišiausią barzdą.

— Jūs turite man padėti, Florijonai, kitip aš būsiu sunaikintas.

— Aš nesuprantu, daktare, — paklausiau nežinodamas tikros padėties. — Aš atvykau čia, nes esu jūsų draugas ir noriu jums padėti, jeigu galėsiu.

— Pirmiausia jūs turite prisiekti apie tai nekalbėti. Niekam nepasakoti. Iki šiol mano lūpos užčiauptos. Po to kam aš pasakiau. Ar ne Marija? Tai negalėjo būti. Tas tik būtų padidinęs jos kančias!

— O kaip ponis Songailienė? — aš blogai pasijutau, kad apie ją turėjau anksčiau paklausyti.

— Jos sveikata beveik tokia, kaip buvo. Kartais daugiau kenčia, bet retai skundžiasi. Marija yra kaip angelas. Malonus kenčiantis angelas...

Kai jis pasakojo savo išpažintį apie žmoną, atrodė Alpha ir Omega — Marijos grožis, ištikimybė vyrui ir jos kentėjimas nėra palyginami.

— Jeigu ne dėl jos, tai lengvai apsidirbčiau su savo priešais, Florijonai.

Kai jis tylėjo, aš dar labiau nusistebėjau, kad toks žmogus, kaip jis, visų gerbiamas universiteto galva, galėtų turėti priešų.

— Pavydas! — jis ištarė. — Štai tau, pavydas. Ach, tai baisus dalykas, tai katastrofa!

Jis sunkiai atsikėlė nuo kėdės, pasitraukė arčiau prie manęs, pasilenkė ir tū: — Mano skyriuje psichologijos kurso studentai visi išlaikė paskutinio semestro egzaminus ir gavo aukščiausią pažymį. Visų egzaminai buvo išlaikyti kuo puikiausiai.

Šitie jo žodžiai mane stačiai apsvaigino. Aš jaučiausi taip, kaip būčiau kritęs nuo aukščiausio kalno ir nusileidęs minkštos plunksnos. Aš net norėjau nusikva-

toti. Paskui išsiblaiviau. Žmogus, tur būt, iš proto išėjęs!

— Jūs suprantate, ką tai reiškia? — tylomis jis paklausė. — Visa klasė su pažymiu "A". Bet nė vienas nėra inteligentiškas studentas. Faktinai tik pulkas eilinių studentų, kaimo berniukų ir mergaičių. Aš tikėjau, kad pusė jų negailestingai suklyps egzaminuose.

— Gal būtų jie nusiradę?

— Taip. Vienas kuris jų turėjo atsakymus. Kiti nusiradė. Baisi neteisybė. Klausimai buvo pavogti iš mano stalo stačiaus. Tą padarė mano priešas! — kalbėjo daktaras susijaudinęs.

— Sėskitės, daktare, — aš pasakiau — ir paaiškinkit man apie vągystę. Ar jūs ką nors įtariate?

— Čia daugiau, negu paprastas įtarmas. Kokiu būdu asmuo galėjo tai padaryti, kuomet nuolat saugojau. — Jis vėl atsisėdo. — Egzaminų laikas buvo skirtas pirmadienį, birželio 10 dieną. Penktadienio vakare aš išvykau į provinciją savais reikalais. Pirmadienį atvykau į klasę. Peržiūrėdamas egzaminų davinius, tuoj pastebėjau suktybę.

— Man atrodė, kad naujokai negalėjo įsibrauti į Jūsų stalčių tuo metu, kai jūs buvote išvykęs.

— Nenorėčiau tikėti, — jis papurtė galvą. — Jie nėra tokie gudrūs, tai padaryti. Stačius buvo atidarytas su raktu. Užrašų knygutė paimta. Raktas buvo padėtas į vietą. (Bus daugiau)

TELEF.: PR 8-3223

DR. ANNA BALIONAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLIO LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 348-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais
ir šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2470
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val.
popiet. Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 9-12 val. vak. šeštadienį
ir septyniadienį 9-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais: HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonais: GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

RANGE FIRE IS WILDFIRE

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to throw all embers out.
Use the ashes, and never
throw them away. Crush all
smokes dead end.

Forest Only 1234 only
prevents forest fires

ROCKFORDO NAUJIENOS

Laimėjo, bet sunkiai

Rockfordo Sun Strand Machine Tool Corp., gaminanti didelių lėktuvų dalis, yra didelė ir turtinga bendrovė. Ji turi didelės mūro dirbtuves pačiame mieste ir modernius įrengimus metaliui Belvedere. Neskaitant ofiso baltakalnių, ten dirba 1,500 darbininkų.

Pasibaigus trijų metų sutarčiai, bendrovė nesistengė naujos sutarties atnaujinti. Nėgavę naujos sutarties, darbininkai išėjo į streiką. Unija pastatė piketus prie mieste esančių dirbtuvių ir prie Belvadere pastatų. Korporacijos savininkai yra įsitikinę, kad jie geriau moka darbi ninkams, negu kitos bendrovės. Paprastas darbininkas gauna \$5 į valandą, 4 savaitės atostogų ir 7 dienas įvairių švenčių. Korporacijos vadovybė mano, kad darbininkai, gavę nedidelių pasiūlymą, grįš prie darbo. Bet taip neatsitiko. Darbininkai nebegrįžo ir abiem pusėm pasidarė didelių nuostolių.

Rockfordo darbininkai apsipirkę naujus namus ir automobilius, per 11 savaitių negavo algų. Bendrovės vadovybė, suvariusi ofiso baltakalnius prie masinių, patenkino pačius būtiniausius užsakymus. Kad užsakymai buvo atlikti, tai vadovybė pradėjo pasitarimus su darbininkų atstovais. Unijai vadai palaikė darbininkus gana vieningai, ne išbėgiojo, kaip kitur ir streiką laimėjo.

Abi pusės pasirašė susitarimą trims metams. Bendrovė pasižadėjo pakelti atlyginimą 83 centais ir davė įvairių sveikatos lengvatų. Didžiosios dirbtuvės ir vėl pradėjo dirbti rugpjūčio 5 dieną. Tokia yra Amerikos laisvė, ji padidina darbininkų gerbūvį.

Teko nugirsti, kad ir Rockfordo unijai vadai nesnaudžia. Winnebago apskrityje yra didelis skalčius įvairių baltakalnių. Jie dirba, kaip ir kiti darbininkai, bet jų atlyginimas mažesnis. Šio streiko metu unijos vadams paaiškėjo, kad vertėtų ir baltakalnius organizuoti. Unijos atstovai pasisiūlė baltakalnius atstovauti. Atvyko Teamsterių unijos atstovai ir tuojau nuvyko į Winnebago apskrityje vadovybę. Jie kreipėsi į Winnebago County Clerk Paul Gill ir pareiškė, kad teamsteriai atstovaus baltakalnių. Paul Gill, lietuviškas pavilnas geležinis, pasiūlė ir atvykusius "atstovus" ir jiems aiškiai pasakė:

— Rockfordo ir Winnebago darbininkai patenkinti, apie jokių iš kitur atvykusius unijų atstovus jie nebeturi klausyti. Aš juos pažįstu ir apie nepasitenkinimą niekad nieko negirdėjau.

Tuo ir pasibaigė kalbos apie baltakalnių atstovavimą. Tie patys atsiradę "atstovai" dar kreipėsi į Winnebago County išdininką Douglas Aurand. Jo žiniotėje dirba darbininkų baltakalnių. Jis yra gerai susipažinęs su baltakalnių ir jų nuotakom. Jis nebuvo toks griežtas, kaip Geležiš. Douglas, nenorėdamas užpykinti unijūstų baltakalnių, mandagiai pasakė:

— Aš nieko prieš unijas neturiu, bet darbininkai nelabai į unijas. Darbininkai yra pusėtinai apsisukę, todėl jie ir nemori stoti į unijas, nes ir jos lup nepaprastai didelės duoklės. Gavę didesnes algas, jie privalo daugiau ir unijai atiduoti.

Atsiradusieji atstovai dingę, bet vietos organizatoriai nesnaudžia, jie tęsia darbą.

Žvalgas

EAST CHICAGO, IND.

Medžiotojų - Meškeriojų klubo veikla

East Chicago Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriojų klubas rugpjūčio 18 d. atliko tradicinę šaudymo varžybą. Šio sporto mėgėjai, kad ir karštoje vasaros dienoje, iš East Chicago, Hammond, Munster, Highland, Hessville ir St. John, Ind., antrą valandą popiet su klubo nariais paskubomis traukė 41 keliu į pietus klubo nuomojamą šaudyklon, St. John, Ind.

Nustatytu laiku privaziavo gražus būrys šaudytojų. Klubo pirmininkas A. Vilius šaudykloje įleikė klubui dovaną — vertingą gražią pereinamą taurę ir ta proga tarė žodį, trumpai apibūdindamas klubo prasmę, sportininko nuosirdumą, solidarumą viens kitam, ir tuo pačiu pasiūlydamas šaudymo dalyvių skaitlingumą, ypatingai jaunimui. Pirm. A. Vilius, baigdamas žodį, palinkėjo klubui laikytis ir toliau gražaus sugyvenimo, nes gražus sugyvenimas sudaro pagrindą ir palinkėjo klubui ateityje augti taip, kaip jis dabar auga. Baigęs žodį, paprašė Z. Stankų informuoti šaudytojus

šio krašto ir klubo nustatytu šaudymo taisyklių, šaudant drausmingumo ir praveisti šaudymo varžybą.

Z. Stankus, informavęs šaudytojus, rūpestingai ir tvarkingai pravedė varžybą. Prieš varžybą jis keturis kartus pravedė šaudymo pratybas, taip pat rūpestingai ir tvarkingai.

Tenka pažymėti, kad Z. Stankus yra turtingas teoretinėmis šaudymo žiniomis ir yra minėto klubo valdybos narys. Klubas varžybą atliko iš medžioklinių šautuvų į skrendančius taikinius.

Šiais metais taiklų šaudymu daugiau reikšės jaunimas. Pereinamą taurę ir pirmos vietos piniginę premiją laimėjo V. Jesevičius. Kiti premijų laimėtojai: antra vieta — A. Vilutis, trečia — J. Valeika, ketvirta — V. Degutis ir penkta vieta — K. Čiurinskas.

Po varžybų tęsėsi draugiški pasikalbėjimai. Karštoje vasaros dienoje dalyviai gaivinosi mišriais šaltais gėrimais. Atėjus vakarui, nenoromis visi paliko gražią gamtą ir vėl skubėjo į namus.

K. Č.

BAILYS IR DRĄSUOLIS

Prancūzų karalius Karolis 8-sis (1470—1498) vis baiminodas, kad kas nors jo nenunuodytų. Jis mirė nuo badavimo, sulaukęs vos 28 metus.

Visai kitoks buvo Makedonijos karalius Aleksandras Didysis. Vieną kartą sergant jis gavo nežinia iš ko laiską, kad gydytojas nori jį nuuodyti. Atėjus tam gydytojui, Aleksandras padavė jam minimą laiską, o pats paėmęs vaistus, nieko nesakydamas juos išgėrė. Ne veltui yra sakoma, kad drąsuolis miršta tik vieną kartą, o bailys visą laiką merdėja.

ARCHITEKTŲ ĮDAIGOS

Viename Prancūzijos mieste vardu Burges pirmieji magistratūros rūmai buvo keistos konstrukcijos. Kiekviename jų rūmų aukšte tarp kitų langų vienas buvo imituotas — visai be stiklų. Architektas tokia konstrukcija norėjo pabrėžti, kad viena jo akis buvo nesveika.

Turkų sultonas Selim 2-sis įsakė pastatyti Adrianopolio mieste mečetę tarpe 4 madingų rytuose kolonų — minaretų pagal arabų pasaką Tūkstantis ir viena paktis. Architektas pastatė tam kūriniui vertą paminklą tik su 999 langais, vaizduojančiais naktų skaičių, nes dviejų pasakojimų jis nemėgo...

Romos imperatorius Adrianas (76-138) augino barzdą tikslu paslėpti veido randus. Po jo visi imperatoriai augino barzdą. Dabar jauni žmonės augina barzdą ir ilgus plaukus.

KEPSTINGA MOTERIS

Panelė Renee Bordereau 1770 — 1829), keršydamą revoliucionieriams už jos 42 artimųjų nužudymą, persirengė vyru, įstojo į karaliaus šalininkų kariuomenę ir joje būdama turėjo progos nužudyti 42 revoliucionierius. Dalyvaudama šimte mūšių buvo sužeista 40 kartų. Senovės graikai sakydavo, kad kerštas yra už medų saldėsnis ir už mergelę malonesnis. Šiuo atveju, tur būt, tas kerštas buvo malonesnis už bernelį...

LIEPSNOSVAIDŽIO ISTORIJA

Liepsnosvaidis buvo išrastas prieš 272 metus. Jį išrado 1702 m. italų chemikas Martino Poli (1662—1714) Prancūzijos armijos užsakytu. Belgų karaliui Liudvikui 14-tam jis atrodė toks nehumaniškas ir toks žiaurus, kad jis davė išrādėjui iki mirties pensiją ir įsakė tą išradimą laikyti paslaptį.

ISLAIKĖ PRINCIPUS

Romos senatorius Corcejus Nerva, 33 m. prieš Kristaus gimimą buvo išrinktas senato pirmininku. Pasiekęs savo karjeros viršūnę jis savanoriškai badavo iki mirties. Sen. C. Nerva buvo įsitikinęs ir viešai sakydavo, kad geriausias laikas mirti yra tada, kai esi laimingiausias.

• Eleva miestelio vardas Wisconsin valstijoje kilo per nesupratimą. Jam kuriantis, buvo pastatytas grūdams elevatorius, kurio bokšte vėlavai ruošė dekoratoriai pradėjo išrašyti pastato paskirties pavadinimą. Jiems išrašius tik 5 raides — "Eleva", užėjo blogi orai ir žodis ilgą laiką nebuvo užbaigtas, bet iš to kilo miestelio pavadinimas.

• Rusijos imperatorė Elzbieta 1-ji bijojo tamsos, todėl miegodavo dieną. Ji valdė Rusiją 20 metų.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Nulūde lieka:
Duktė, žentas, dukterėčios, giminės.
Dėl informacijų skambinti telef. RE 7-8900.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Liaukitės (tylkitės) ir pažinkite, kad aš esu Dievas. Liaukitės aš būsiu pagonyse (tautose), išaukštintas žemeje". — Psalmė 46:10.

Pranašystė yra parašyta, kad šiose paskutinėse dienose viso pasaulio tautos bus sumišios ir patekusios į didelį suspaudimą. Luko Evangelijoje parašyta, kad "žmonės alps iš baimės", anot naujesnio vertimo: "žmonės eis iš proto, bijodami ir laukdami to, kas dar turės ištikti pasaulį". Jie laktys nuo vienos šalies į kitą, tarsis ir darys sandoras, bet pasaulio keblumų negalės priderančiai atitaistyti. Todėl per savo pranašą Dievas sakė: "Liaukitės", "nutilkite", nes "Aš įsivertinau savo karaliu, Sione, savo šventajame kalne", simbolizuojančiame dvasinę dangaus karalystę.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

HITLERIZMAS BLOKYBĖ, BET APIE KOMUNIZMĄ NUTYLĖ

J. KAIRYS, Muenchen (Vak. Vokietija)

Sitaip yra dabar V. Vokietijoje minint hitlerizmą, nors jis ir komunizmas, lyg dvidešimto amžiaus dvynukai, yra savo blogumu žmonijai vieni ir kitą labai panašūs. Skirtumas vienas toks, kad pirmasis siautė trumpą laiką ir žlugdo Reicho kapitalizacijos dieną 1945 m. gegužės 8 d., kai komunizmas kankina, naikina ir žudo pavienius ir tautas nuo 1917 m. iki dabar.

★

Taigi, vienaip ar kitaip Vak. Vokietija pamini dar du įvykius, įėjusius į jos istoriją. Šitie įvykiai yra atentas prieš Hitlerį ir vokiečių darbininkų sukilimas prieš komunistinę tiraniją sovietų zonoje.

Atentas buvo padarytas 1944 m. liepos 20 d., jau tada, kai ir eiliniai piliečiai buvo aišku, jog Trečias Reichas pralaimėjo karą. Jei atentato sumanytojai, or-

ganizatoriai ir jo vykdytojai norėjo dar ką nors išgelbėti, tai turėjo daug anksčiau padaryti jį. Galimas dalykas, kad tada nuo dvidešimto amžiaus vanda-ly būtų kiek daugiau Europos išgelbėta. Atrodo, atentatininkai tikėjo ilgai Hitlerio skelbtomis fantazijoms, beiėjo su juo ar paskui jį, kaip kad ir vokiečių absoliuti dauguma darė. 1944 m. liepos 20 d. buvo jau labai pavėlintas dalykas. Be to, jis nepavyko.

Pasirodo, norint kitų aukos, reikalinga ir patiems aukotis. Šių dienų arabai yra daug pralenkę ano meto vokiečius. Darydami svetimiesiems aukas, jie aukojasi ir patys bei, kitaip sakant, miršta ir yra visada pasiryžę mirti. Pagaliau, jei 1944 m. liepos 20 d. atentatas būtų įvykęs, tai dėka jo gal būtų kiek daugiau karių ir civilių gyvybių išgelbėta, bet dėl jo ne- būtų sustojęs raudonosios armijos žygiavimo pirmyn, nes karo proga Maskva tegalvojo kiek galima daugiau užgrobti Europos kraštų bei jos teritorijos, o gal net ir visą Europą. Juk ir Molotovo su Ribentropu sudarytas paktas įėjo į jos šį planą. Jei ne šis paktas bei tikriau pasakius, jei ne Kremliaus nusisukimas nuo vakariečių ir jo pasisukimas į hitlerinę Vokietiją prieškarinių derybų metu Maskvoje, tai Hitleris nebūtų dar pradėjęs karo.

Prieš komunistinę tiraniją sukilimas įvyko 1953 m. liepos 17 d. Berlyne ir kaikur kitur Sovietų zonoje. Sukilėliai buvo darbininkai. Tai buvo tie patys, kurie gyveno hitleriniais laikais bei pergyveno juos. Bet prieš hitlerinę tvarką jie nebuvo sukilę. Ši aplinkybė rodo, kad komunizmas yra daug didesnis darbininkų išnaudotojas, nei nacionalsocializmas.

Kaip žinom, sukilėliai buvo be- ginkliai darbininkai. Bet suki- limas būtų tikrai pasisekęs, nes gyvenimojoje įėjo spontaniškai su sukilėliais. Bet jį numalšino Maskvos pasiūstoji raudonoji armija su tankais ir šarvuotais.

★

Iki dabartinės Bonnos, abu įvykiai buvo kasmet minimi pri- derama pagarba ir atitinkama programa.

Minint atentatą prieš Hitlerį buvo ir tebėra visai iškeliamas hialerizmo žiaurumas, aukština- mi jo sumanytojai, organizato- riai ir vykdytojai, keliamas jų užsimojimas išgelbėti Reichą nuo sugriovimo, atstatyti jo autori- tatą pasaulio akyse ir pan.

Darbininkų sukilimo minėji- mas pergyveno tam tikrą evo- luciją. Valdant vakarų Vokietiją krikščionims, ši diena yra pa- skelbta nedarbo diena, Bonnoje buvo daromi parlamento iškil- mingi posėdžiai, kuriuose daly- vaudavo valstybės prezidentas, svetimų valstybių atstovai ir daugybė kitų aukštųjų svečių. Čia buvo pagerbiami sukilėliai pa- daromi atitinkami pereinimai ir pan. Sudarius dabartinę val- dią ir pasukus politiką į rytus, sukilimo minėjimai pradėjo vis daugiau ir daugiau blukti. Buvo jau kalbų ir apie šios dienos pa- skelbimą vėl darbo diena. Val- dantieji pradėjo tokią raidą ypač po sudarymo Bonnos sutarties su Maskva. Pasirodo, darbinin- kų anas sukilimas nėra malonus Maskvai ir greičiausiai todėl ven- giama jį prideramai minėti.

★

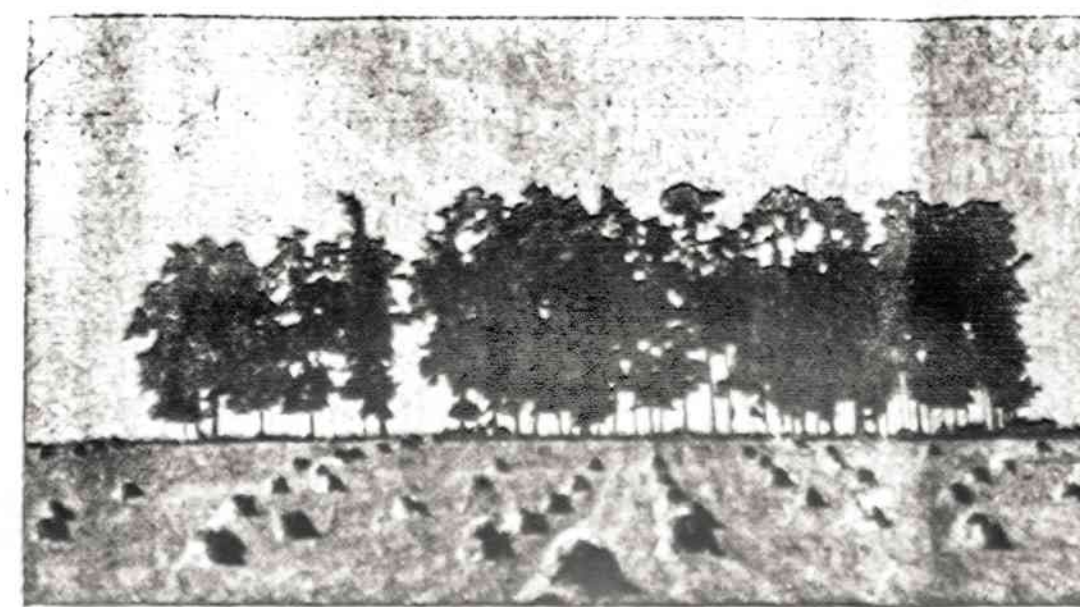
V. Vokietiją turi jau užtek- tinai dokumentuotos medžiagos apie bolševikinės Rusijos ir ki- tų komunistinių kraštų padary- tus žiaurumus vokiečiams. Opo- zicija reikalauja, kad ji būtų vie- šai paskelbta.

★

Taigi, kiekvienais metais hit- lerizmas yra vokiečių keikia- mas, nors, kaip žinom, jis yra jau seniai žuvis, kai Maskva vykdo tokius pat bei dar dides- nius žiaurumus prieš savo pa- vergtuosius nuo 1917 m. iki šiai dienai ir kad nuo jos neatsilie- ka ir kiti komunistiniai kraštai, bet vakarų Vokietijoje vengia- ma apie tai kalbėti viešai ir ra- šyti.

◆ Šuns laidotuvis JAV su pra- bangiu karstu ir paminklu kai- nuoja apie 3,000 dolerių.

SKAITYK IR KITĄ PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINI
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

Dr. Juozas Zubrickas pasitraukė į pensiją

Dr. Zubrickas, Juozas, ligoni- nėje dirbęs daug metų, nuo VIII-1 d. pasitraukė į pensiją. Paklaustas, kur mano keltis: į Floridą, ar Kaliforniją?, nusi- šypsojęs, atsakė: "Aš zylioti ne- mėgstu, lieku gyventi savo me- džišiais apsaugosioje sodyboje. Kokiam klimate žmogus yra užaugęs ir gyvenęs, tokiame ir senatvėje savo pensininko laiką turi praleisti. Tokia mano se- no gydytojo nuomonė. Buvo jau ir Hot Springs, ir Floridoje. Vi- siškai nepasitvirtina ta klimato gerovė, apie kurią išpūstai spau- doje rašoma".

Genė Janušauskienė buvo išvykusi į Lietuvą

Genė Janušauskienė — tar- nautoja Kankakee valstybinės li- goninės. Ji apie metus laiko ru- šėsi aplankyti gimines Lietuvo- je. Prisiėmė daug vertingų do- vanų ir rugp. 4 d. išvyko su eks- kursija.

Helsinkyje (Suomija) suskai- čio bagažą ir atrodė viskas tvarkoje. Atvyko į Maskvą ir jau mato gimines mosikuoja rankomis, vaikučiai šokinėja iš džiaugsmo, laukia ateinančios te- tos su dovanomis. Bet nelaimė, beveik visi daiktai pavogti ir nie- kur nieko sužinoti negalima. Vi- si nusiminė, kai kam ir ašaros pa- sirodė. Gudrūs vagys tie bolševi- kai. Panašūs vogimai pasika- rtoja gan dažnai.

Keliasiojus į Lietuvą apvagia Maskvoje

Apvogimai būna gana dažni, vagiliai yra įgudę, atrakina dė- zes, paima brangesnius daiktus ir vėl užrakina. Vogimai įvyks- ta kuomet keliauninkai apžiūri- nėja Maskvą ir dažnai trumpai prieš išvykimą, kad nukentėju- siams nebūtų laiko skųstis. Kai- kurie keliauninkai net nevyks- ta Maskvos apžiūrėti, bet lieka viešbutyje daiktų saugoti.

Keliautojai dažniausiai tik or- laivį, ar Vilniuje pasigenda sa- vo daiktų. Bet kur jų ieškoti? Visuomet, kai keliauninkų nėra viešbutyje, slapti agentai ir tar- nautojai knisiasi po bagažo dėžes, taip nuvykstant, taip išvykstant. Atrodo, kad ir agentai mėgsta vertingus daiktus pasisa- vinti.

Vienas gydytojas jau buvo gir- dėjęs apie daiktų vogimą: jis su- vyniojo vaton gerai nužvilgintą žiedą ir įdėjo į stetoskopą. Ry- tojaus dieną patikrinęs, rado ste- toskopą atbulai išriubutą, žie- das išimtas, vata palikta. Žiedo vertė buvo apie pora dolerių. Dar buvo išimtos kaikurios nuotrau- kos.

Keliauninkai turėtų būti labai atsargūs ir vertingus daik- tus visą laiką laikyti prie savęs. Labai vagia vaistus.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkių Reikia

MAIDS

For Lake Shore Highrise. Permanent.
5 Day Week. Good working condi-
tions. Good CTA Transportation.

ASK FOR ARLENE
In Linen Room

561-8500

BUSINESS CHANCES Biznis Progos

PERUKAI DABAR MADOJE

Cia yra tas dar ant galvos neuždėtas
perukas, apie kuri lietuvės dabar
daugiausia kalba. Jis yra puikiausiai
suprojektuotas geriausių plaukų sti-
liaus žinovų. Jie pardodami už ga-
limumo kainą.
Importuotojai kviečiami.

KREIPTIS

PAN-ASIA FASHION, INC.

21 West 38th Street,

15 Floor

NEW YORK, NY 10018.

Tel. (212) 221-1805

NAUJENŲ PIKNIKAS

Iš kur bevažiutuotum ir Nauje-
nų pikniką, turi pasiekti Archer
Ave., o ja važiuoti iki St. Louis
St. Piknikas bus Polonia Grove
vietoj. aptverta aukšta tvora.
Automobiliams geriausia vieta
pastatyti — Drake Ave., šiauri-
nėje Archer Ave. pusėje, prie
geležinkelio.

TRUMPAI

— Lietuvių Moterų Dailin-
kių D-jos dailės darbų paroda
bus rugsėjo 18 — spalio 15 d.
Balzoko Lietuvių kultūros mu-
ziejų. Parodoje dalyvaus dailin-
inkės: Vanda Balukienė, Alek-
sandra Novickaitė, Bodner, Ja-
nina Marks, Ses. M. Mercedes,
SSC, Jadvyga Paukštienė, Ma-
dalena Stankūnienė ir Vida Stan-
kienė.

— Michael A. Klimas iš Chi-
cago pietvakarių, Illinois Tech-
nologijos instituto studentas,
baigęs ROTC kursų Charleston
aviacijos bazėje, SC. Jis yra
baigęs Laurence aukšt. mokyk-
lą prieš 3 metus.

— Illinois Universiteto Circle
campus papildomai baigusiujų
sąrašas yra šie studentai iš Chi-
cago pietvakarių: Danutė Bruš-
kytė, Dana Bendis, Edvardas
Enskat, Danutė Gedelytė, Ste-
phen Kinchus, James Buskus,
Jonas Yurkus, Mark Ganas, Mil-
da Gutauskaitė, Linas Raslavi-
čius, Vanda Raudytė ir Dalia
Šaulytė.

— Daugelis Lietuvių kreipiasi
į pažįstamus kitataučius prašy-
dami rašyti laiškus/veiksnių nu-
rodytoms Australijos instituci-
joms bei asmenims protestuo-
janti prieš Abaltiljo kraštų teisi-
nį pripažinimą Sov. Rusijai ir
reikalaujanti tiems kraštams ne-
sistoti.

◆ Amerikos Lietuvių 8-to
kongreso banketas įvyks šešta-
dienį, 1974 m. rugsėjo 28 d.
7:00 val. vak. Pick Congress
viešbutyje. Bilietus jau galima
įsigyti asmeniškai ar paštu pas
banketo vedėją Oną Gradins-
kienę, 2512 W. 47th St., Chicago,
Ill. 60632. Tel. FR 6-1998. Kai-
na \$12.50 asmeniui. (Pr).

◆ Rašomosios maš. visom kal-
bom ir gaidom, visuose mode-
liuose gaunamos Chicagoje: die-
nų LU 5-9500, ir vakarais pas A.
Datgirdą tel. 476-7399 arba tie-
siai iš SPARTA Savininko: J. L.
Giedraitis, 10 Barry Dr., E.
Northport, N. Y. 11731. (Pr).

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAI NUOSIMČIAI MENESINIAI ISSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - TĖRADAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RČSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb, bun-
galov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny-
s nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ. Švarus,
geras, teisinga kaina. Marquette Par-
ke. Puiki progą lietuviai.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette
Parko aplv. Naujas šildymas. Reikia
sutaikyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-
POS. Gražus namas Marquette Parko
centre. Palikimas — reikia skubiai
parduoti.

ČIA GERŲ GERIAUSIAI

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum.
langai, karpetai. Sausas beismantas.
50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktą.
Arti mūsui. \$23,000.
2 BUTŲ MEDINIS. 1½ aukšto na-
mas. 50' lotas. Naujas dujų šildymas.
Garažas. Marquette Parke. \$15,500.
ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS —
2 po 5. Atskiri dujų šildymai. 2 blo-
kai nuo Marquette parko. Reikia sa-
vininko. \$26,900.
2 AUKŠTŲ MŪRAS. Naujas dujų
šildymas ir elektra. Alum. langai.
Naujas 2 auto garažas. Arti ofiso.
\$30,000.
7 BUTŲ MŪRAS — 2 dideli ir 5
maži butai. Naujas dujų šildymas.
Alum. langai. Blokas nuo parko.
\$39,900.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

priklausomybės, o jų žmonėms
laisvės. Laiškai bei telegramas
yra ir toliau labai pagedauja-
mi, nes bendralaisiais gauti
atsakymai iš Australijos ambas-
ados Washingtono yra sofisti-
nio arba išsisukinėjančio pobū-
džio, visai neužsimenant apie pa-
darytos skriaudos ir teisių pa-
neigimo atitaisymą.

— Toscano Restoranas, 2439
So. Oakley Ave., Aušros Vartų
parapijoje arba žinomoj Westai-
dės apylinkė, daugeliui "Pi-
rmy" choro dalyvių primena
gerus ir lietuviškus bei lietuvi-
kumo renesanso laikus, kai po
repeticijų ar suėgų būriai lie-
tuvų stodo jame valgyti bei
prie kavos puoduko pasikalbėti.
Papa Toscano įpėdiniai taip pat
palaiškė gerus santykius su lie-
tuvais. Jie dovanojo Naujienų ge-
gužinės Laimės šuliniui dviems
asmenims pietus. Tas restora-
nas yra garsus vištiesos gami-
nimu. Naujienų gegužinė bus
rugsėjo 8 d. Polonia Grove, 4604
Archer Ave., tarp Homan ir St.
Louis Ave. Visi Chicago ir apy-
linkių lietuviai kviečiami ir lau-
kiami.

— Ponia Paulina Peskin iš
Marquette Parko apylinkės iš-
vyko į Gulfport, Fla. J. Augai-
tis iš Riverside apsigyveno Ci-
cero, Ill. Anthony Ignatas, Pho-
enix, Arizona, grįžo iš ilgesnių
atostogų. George Borchertas grį-
žo iš atostogų Minnesotos val-
stijoje.

NEMOKAMOS PAMOKOS
PRASIDĖS RUGSĖJO 2 D.
Pasitbulinkite Anglų kalboje.
Pasiruškite geriamam darbiui.
Pasiruškite JAV piliečių
egzaminams.

Mes turime virš 1000 įrašytų juostelės
su pamokų mūsų Kalbų laboratorijoj
ir 25 kolegijose išlaivus mokytojus.

JACKSON
ADULT EDUCATION CENTER
820 So. Carpenter St.
Tel. 243-1650

Laikas: nuo 9 val. ryto iki
3 val. popiet.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapalis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

SKAITYK PAIS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRUS
DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNO-
JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-
DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir
persitatus senus visų rūšių namo ap-
šildymo pečius, air-conditioning, van-
dens boilerius ir stogu rinas (gutters).
Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai.
pildomi piliečių pareiškimai ir
kitoki blankai.

D E M E S I O
\$2—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio
Liability apdraudimas.
Kreipitis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. VA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nuda-
zomi. Darbas atliekamas sąžiningai
ir gerai, prityrusių darbininkų.
Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbėlauskas, sav.

NAUJENOMS šiemet suėjo 80 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo
Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmū-
nus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skel-
biamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisve,
neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgalioti-
niais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitu-
cijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tiliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, reto-
rikos ir politinių iluzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos
ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geroje draugijoje girti Nauje-
nas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą
skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos
spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti
grandinę tolimiesiems darbamams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuvių,
taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lie-
tuviškų reikalių renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusę metų — \$13.00,
trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams
— \$22.00, pusę metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsienio-
se — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio
vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipa-
zinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS .....

ADRESAS .....

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, AUGUST 26, 1974